

FOI MEMO

Projekt Stöd till förmågeinriktning 2025-2027 Sidnr 1 (35)

Projektnummer Uppdragsgivare
E86346 Försvarsmakten
FoT-område
Inget FoT-områdeInget FoT-område

Författare Datum Memo nummer
Jan Henningsson, John Welsh, Örjan Sundblad,2025-12-12 FOI Memo 9142
Mattias Tjernberg

Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato – med fokus på ACT och processerna NWCC, WDA och NDPP

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Sammanfattning

Detta memo utgör en redovisning inom arbetspaketet ”Analys av förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad” inom FOI-projektet ”Stöd till förmågeutveckling (StFI)”. I detta arbetspaketet kartläggs och beskrivs Natoprocesser för förmågeutveckling, med särskilt fokus på *NATO Warfighting Capstone Concept* (NWCC) och *NATO Warfare Development Agenda* (WDA). Vidare har särskild vikt lagts vid deras koppling till *Nato Defence Planning Process* (NDPP), då denna genom de förmågemål som ges till enskilda nationer, har en central påverkan på svensk militär förmågeutveckling. Observationer och reflektioner av vikt inför fortsättning av arbetspaketet dokumenteras även. Detta memo bygger främst på intervjuer samt av Nato publicerade dokument.

NWCC, WDA och NDPP kan förenklat beskrivas som att:

- Konceptet NWCC är visionen eller ledstjärnan som förmågeutvecklingen ska sikta mot.
- WDA är avsedd att vara något av en färdplan (eng. *Roadmap*) där önskad väg mot visionen NWCC efterhand konkretiseras och arbetet drivs framåt.
- NDPP är en av de processer där åtgärder från WDA kan implementeras. NDPP är alliansens viktigaste process för att inrikta och koordinera enskilda nationers förmågeutveckling och tilldela konkreta förmågemål.

Som underlag för förmågeutvecklingen bedrivs stödjande framtidsstudier som *Strategic Foresight Analysis* (SFA) och *Future Operation Environment* (FOE). Vidare genomförs exempelvis analyser av framtida teknikutveckling (se *Science and Technology Trends 2025-2045*). Förmågeutvecklingen sker inom övergripande ramar som ges av bland annat alliansfördraget och Natos strategiska koncept. Sambanden mellan stödjande framtidsstudier, NWCC, WDA och NDPP illustreras i bild 0 nedan.

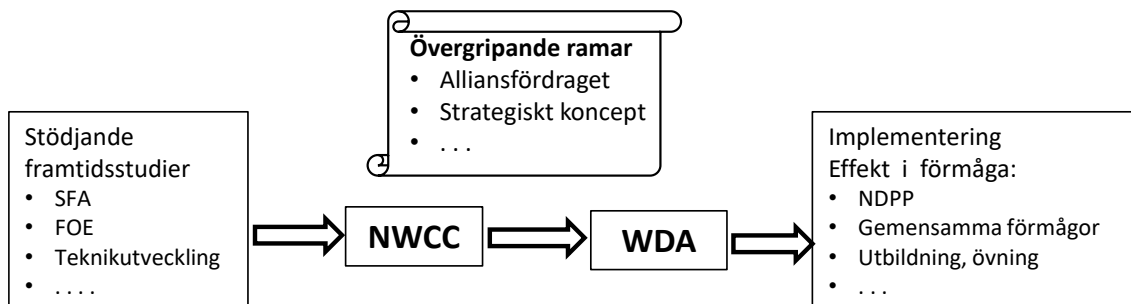

Bild 0: Huvudsakligt samband mellan stödjande framtidsstudier, NWCC, WDA samt NDPP.

Observera att detta är långt ifrån alla processer och verksamheter som bidrar till alliansens förmågeutveckling, samt att NWCC och WDA är relativt nya verksamheter som fortfarande är under utveckling. NWCC och WDA förefaller hittills ha fått begränsat genomslag i exempelvis förmågemål i NDPP. I genomförd kartläggning har inte heller någon formell process för att föra in förslag från WDA in i NDPP identifierats. Det är därför möjligt att bilden ovan kommer att förändras.

Nato genomgår för närvarande stora förändringar mot bakgrund av omvärldsutvecklingen. Detta medför att förutsättningarna för Natos förmågeutveckling kan komma att förändras.

Förmågeutveckling leds inom Nato i huvudsak av *Allied Command Transformation* (ACT). Ett stort antal aktörer inom Nato, i allierade länder samt externa aktörer bidrar till alliansens förmågeutveckling. Bidrag från allierade länder är avgörande då länderna står för huvuddelen av resurserna inom alliansen. Respondenter från ACT har pekat på det stora värdet av att alliansländer driver egen långsiktig förmågeutveckling, inte minst för att kunna stödja alliansens gemensamma förmågeutveckling samt bidra med ytterligare underlag och perspektiv.

Deltagande av *Allied Command Operations* (ACO) som ansvarar för planering och genomförande av alliansens operationer är avgörande då förmågeutvecklingen måste beakta såväl mer närtida behov för

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

att genomföra operationer som vilken utveckling som är långsiktigt önskvärd. Det allvarliga säkerhetsläget samt att förmågan inom alliansen snabbt behöver återuppbyggas innebär att särskilt fokus idag läggs på närtida operativa behov. Av särskilt intresse kan vara att kartläggningen inte har identifierat aktörer inom Nato med tydligt stridskrafts- eller domänvis ansvar för långsiktig förmågeutveckling.

Flera av respondenterna på ACT pekade på att det ofta är möjligt att få större påverkan genom att tidigt i Natos processer delta aktivt och konstruktivt. En reflektion är att arbetet i ACT innehåller såväl formaliserade processer som mer informella interna arbetssätt. I en större förhållandevis byråkratisk organisation finns det behov av att kunna använda genvägar för att få det interna arbetet att flyta smidigare. Svenskt deltagande kan ställa krav på både en förståelse för processerna och när i tiden påverkan kan ske, att svensk personal kan avdelas i Natostrukturen och att underlag och analyser förbereds inför deltagande i Natos aktiviteter.

Respondenter på ACT framförde även att länder har möjlighet att föreslå alternativa sätt att uppnå den förmåga som efterfrågas i de förmågemål nationen blivit tilldelad inom NDPP. I beskrivningar av NDPP som Nato tidigare publicerat har denna möjlighet inte lyfts fram lika tydligt. Att ta fram denna typ av förslag, vilket kan vara av stort värde för Sverige, kommer dock att kräva både stabsarbetskraft, förtänksamhet, kompetens och god förståelse för såväl förmågemål som inom vilken kontext de ska kunna verka.

Enskilda länders förmågeutveckling kan "ligga före" Natos. För Sverige kan en viktig fråga därmed vara om hur vi vill förhålla oss, inte bara till Natos förmågeutveckling, utan även till att samarbeta i andra fora eller med enskilda eller konstellationer av länder.

Genomförd delstudie pekar även på betydelsen av att överväga när, var och hur Sverige vill bidra till och påverka Natos förmågeutveckling. Avsikten är att återkomma till denna fråga i kommande arbetspaket.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i NatoMemo nummer
FOI Memo 9142

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1 Inledning	5
2 Aktörer i Natos förmågeutveckling	7
2.1 Allied Command Transformation, ACT	8
2.2 Andra aktörer inom Nato	9
2.3 Aktörer knutna till Nato	12
2.4 Externa aktörer	12
3 Centrala processer för förmågeutveckling	14
3.1 Stödjande framtidsstudier	14
3.1.1 Strategic Foresight Analysis (SFA)	15
3.1.2 Future Operating Environment (FOE)	15
3.1.3 Teknikutveckling	15
3.2 NATO Warfighting Capstone Concept (NWCC)	16
3.3 NATO Warfare Development Agenda (WDA)	17
3.3.1 Future Force Study (FFS)	18
3.3.2 Long Term Military Strategic Shaping (LTMSS)	19
3.3.3 Force Lethality Enhancement (FLE)	19
3.3.4 Innovation	19
3.4 Implementering	19
3.4.1 Implementering via NATO Defence Planning Process (NDPP)	20
4 Observationer från besök vid ACT	22
5 Reflektioner från genomförd kartläggning	24
6 Fortsatt arbete	27
Referenser	28
Bilaga 1 Förkortningar och begrepp	30
Bilaga 2 STO:s paneler och grupper	32
Bilaga 3 Centres of Excellence	33
Bilaga 4 NATO Defence Planning Process (NDPP)	34

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

1 Inledning

I detta kapitel beskrivs memots bakgrund som del i arbetspaketet *Analys av förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad inom FOI-projektet Stöd till Försvarmaktens förmågeinriktning 2025-2027*. Därefter anges memots uppgift, avgränsningar och syfte/målgrupp. Vidare beskrivs kortfattat metod för arbetet samt memots disposition.

Bakgrund och uppgift för arbetspaketet *Analys av förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad*

Sverige blev medlem i försvarsalliansen Nato den 7 mars 2024. Medlemskapet innebär stora förändringar för den svenska försvarssektorn, bland annat behöver svenska aktörer och processer för militär förmågeutveckling förhålla sig till sina motsvarigheter inom alliansen. Inom den svenska försvarssektorn behöver kunskaper om alliansens processer utvecklas och spridas på bredden samtidigt som ansvariga aktörer, främst Försvarmakten och regeringskansliet, överväger hur berörda i Sverige bör förhålla sig till dessa nya förutsättningar.

FOI-projektet *Stöd till Försvarmaktens förmågeinriktning 2025-2027* har av Strategienhetens utvecklingsavdelning vid Förvarsstaben bland annat fått uppgiften att analysera och föreslå hur svenska processer kan/bör hänga ihop med Natoprocesser för planering och utveckling av förmågor. Detta i syfte att stödja pågående anpassning till Natostrukturer/-processer. Rapportering ska i möjligaste mån hållas på en öppen nivå för att möjliggöra en bred spridning av kunskapen.

Följande riktlinjer gäller för arbetspaketet som helhet, delar behandlas inte i detta memo:

- Förmågeutveckling ska ligga i fokus för arbetet, inte operationsplanering eller operationer.
- Arbetet ska omhänderta processer från politisk-strategisk till högre taktisk nivå.
- Svensk försvarsbeslutsprocess ska omhändertas i analysen.
- Alla domäner och militärstrategiska funktioner ska omfattas.
- Tidsperspektiv för analysen går från framtid (till exempel perspektivstudiens långa tidsperspektiv) till försvarsbeslut och Försvarmaktens interna omhändertagande av sådant.
- Fokus är processer – inte konkret sakinnehåll.

Arbetspaketet drivs i stort i tre delar vilka visas i bild 1. Inledningsvis ska arbetspaketet kartlägga och beskriva Natos processer för förmågeutveckling, vilket redovisas i detta memo. Därefter ska motsvarande svenska processer för förmågeutveckling (kartläggas och) beskrivas. Avsikten är sedan att inom arbetspaketet ta fram förslag på hur svenska förmågeutvecklingsprocesser kan/bör förhålla sig till Natos samt hur det kan påverka de svenska processerna.

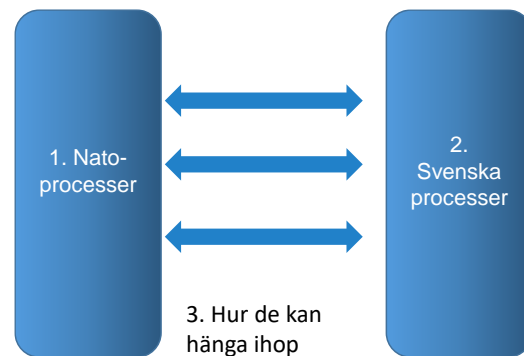

Bild 1: Delar i arbetspaketet Förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad.

Uppgift för detta memo

Detta memo utgör en redovisning inom ”Analys av förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad” inom FOI-projektet ”Stöd till Försvarmaktens förmågeutveckling 2025-2027” (StFI). I denna del av arbetspaketet kartläggs och beskrivs aktörer och Natoprocesser för förmågeutveckling, med särskilt fokus på *Allied Command Transformation (ACT)* samt de så kallade *NATO Warfighting Capstone Concept (NWCC)* och *NATO Warfare Development Agenda (WDA)*. Vidare ska observationer och reflektioner inför fortsättning av arbetspaketet dokumenteras.

Avgränsningar

I senare delar av arbetspaketet avses en fördjupning genomföras av hur Sverige kan och bör förhålla sig till Natos processer och hur Sverige kan bidra och påverka dem, dessa delar avgränsas därför bort

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

ur detta memo. Detta memo utgår inte från någon entydig definition av vad förmågeutveckling är, istället är utgångspunkten i första hand verksamheter som leds av eller på annat sätt är knutna till Natos ACT med fokus på de i uppgiften utpekade NWCC och WDA samt NDPP. Memot är en sammanställning av befintlig information som grund för kommande delar inom arbetspaketet. Avsikten är därmed varken att göra en komplett kartläggning av all förmågeutveckling inom Nato eller att genomföra nydanande forskning.

Syfte och målgrupp för detta memo

Syftet med detta memo är att på relativt övergripande och kortfattat sätt beskriva förmågeutvecklingsprocesser inom Nato och hur de hänger ihop. Målgruppen är främst personer inom Försvarsmakten och andra myndigheter som ännu inte har djup kunskap om eller erfarenhet av alliansens förmågeutvecklingsprocesser.

Metod

Arbetet med detta memo har omfattat inhämtning av information från olika publicerade underlag, främst från Nato. Vidare har intervjuer genomförts med personal i Försvarsmakten och på FOI som verkat i eller nära Natos förmågeutvecklingsprocesser. Sammantaget genomfördes nio intervjuer med öppna frågor mellan mitten på april och början av juni, varav fyra med befattningshavare på Högkvarteret. Utifrån det insamlade underlaget skapades sedan en första bild av de undersökta processerna.

Denna första bild bekräftades, justerades och fördjupades genom ett halvdussin intervjuer som genomfördes under en resa till Natos ACT som leder förmågeutveckling inom alliansen. Resan genomfördes i slutet av juni 2025, en särskild reserapport från denna resa har sammanställts.¹ På resan intervjuades personal från ACT och svensk samverkanspersonal vid ACT² Utifrån denna information sammanställdes ett utkast till detta memo.

Svensk samverkanspersonal vid ACT gavs därefter möjlig att kommentera framtaget utkast till memo samt svarade på kompletterande frågor. Slutligen genomfördes i slutet på september seminarier med uppdragsgivaren för att diskutera och vid behov justera framtaget utkast till memo. Mot bakgrund av seminarier och inkomna synpunkter förtydligades texten och fördjupades avseende främst implementering av WDA, samtidigt som inkomna synpunkter hanterades.

Disposition

Inledningsvis beskrivs dock i kapitel 2 viktiga involverade aktörer. Fokus i föreliggande memo är NWCC och WDA samt *NATO Defence Planning Process* (NDPP) vilka beskrivs i kapitel 3. I detta kapitel beskrivs även stödjande aktiviteter som *Strategic Foresight Analysis* (SFA), *Future Operating Environment* (FOE) och *Future Force Study* (FFS). Vidare redovisas i de två avslutande kapitlen observationer från besök vid ACT samt reflektioner från genomförd kartläggning, dessa avses analyseras djupare i fortsättningen av arbetspaketet.

¹ Reserapport från möte med NATO ACT med fokus på NWCC, WDA och NDPP, Tjernberg, M, Welsh, J, FOI-memo 9098, December 2025.

² National Liaison Representatives (NLR) to HQ Supreme Allied Commander Transformation (HQ SACT) i Norfolk, USA.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

2 Aktörer i Natos förmågeutveckling

I detta kapitel beskrivs kortfattat ett antal aktörer som deltar i eller bidrar till Natos förmågeutveckling. Kapitlet utgår från av alliansen publicerad information och är avsett för den läsare som inte sedan tidigare känner till dessa aktörer.

Ett stort antal aktörer deltar i eller bidrar till Natos förmågeutveckling, vilket illustreras med bild 2. Mot bakgrund av genomförd kartläggning framstår några aktörer eller typer av aktörer som särskilt betydelsefulla. Följande beskrivs i detta kapitel:

- *Allied Command Transformation* (ACT) leder flertalet av de kartlagda processerna.
- Andra aktörer inom Nato som *North Atlantic Council* (NAC), *Military Committee* (MC), *Allied Command Operations* (ACO) samt alliansens *Science and Technology Organization* (STO).
- Till Nato knutna *Centres of Excellence* (COE).
- Exempel på externa aktörer som kan bidra till alliansens förmågeutveckling lyfts även upp.

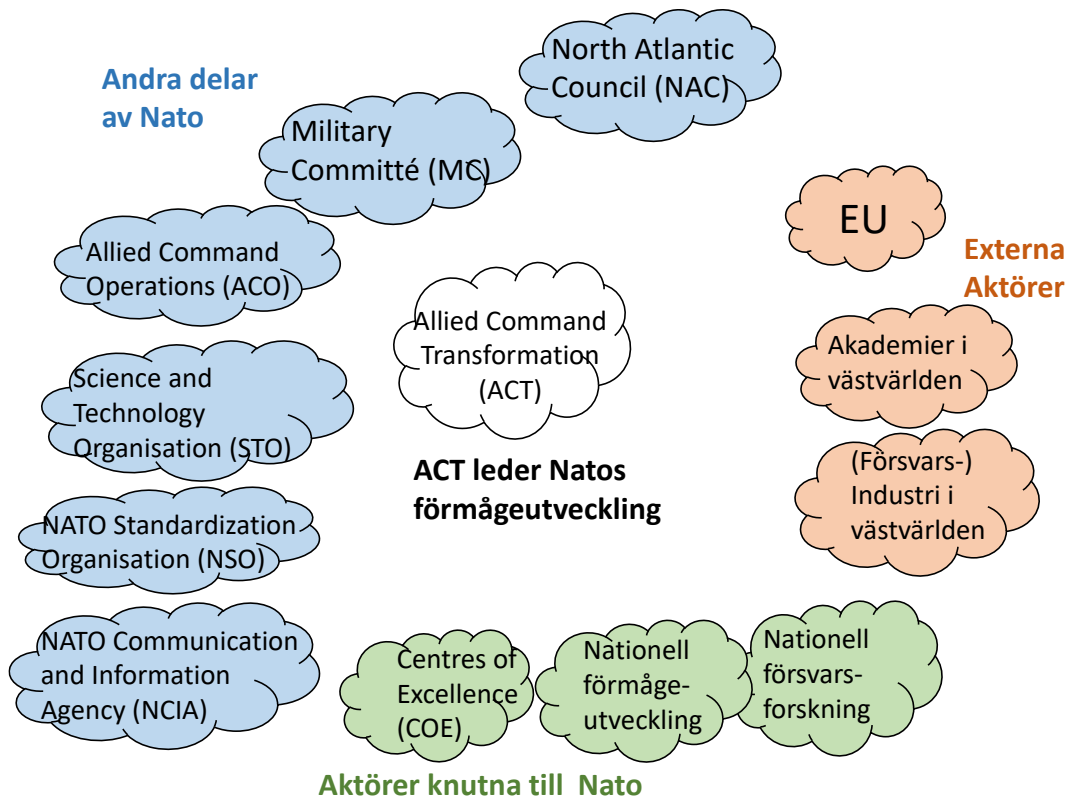

Bild 2: Ett stort antal aktörer deltar i Natos förmågeutveckling. Några av dem som beskrivs i detta kapitel finns med i bilden.

Observera att huvuddelen av de aktörer som beskrivs nedan arbetar domänöverskridande, medan enskilda utvecklingsprojekt kan vara inriktade på frågeställningar inom en specifik domän. I denna studie har inte aktörer med helhetsansvar för långsiktig förmågeutveckling i egen domänen identifierats.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

2.1 Allied Command Transformation, ACT³

ACT är Natos strategiska kommando för utveckling av krigföring och militär förmåga.

ACT leds av *Supreme Allied Commander Transformation* (SACT) från ACT högkvarter (eng. *Headquarter Supreme Allied Commander Transformation*, HQ SACT). HQ SACT, som i dagligt tal ofta benämns ACT, är i huvudsak grupperat i Norfolk, USA,⁴ men flera av de delar som främst arbetar med kravställning inom NDPP är grupperade i Belgien. HQ SACT är bemannat med ca 750 personer.⁵

ACT har, som visas i bild 3, fyra centra som kan delta i ACT förmågeutveckling (dessa beskrivs i senare avsnitt).

1. *Joint Warfare Centre* (JWC) i Stavanger, Norge
2. *Joint Force Training Centre* (JFTC) i Bydgoszcz, Polen
3. *Joint Analysis and Lessons Learned Centre* (JALLC) i Lissabon, Portugal
4. *Joint Analysis, Training and Education Centre* (JATEC) i Bydgoszcz, Polen.

Observera att det inte inom ACT finns särskilda domänvis ansvariga för förmågeutveckling. I denna studie har inte heller någon direkt motsvarighet till Försvarens domänvisa huvudstudier kunnat identifieras.

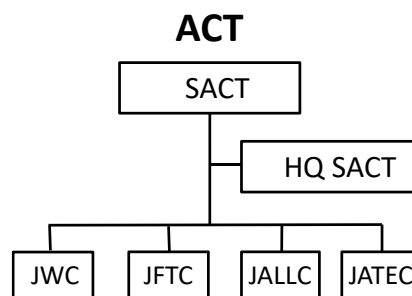

Bild 3: ACT med dess fyra centra.

ACT leder bland annat NWCC, WDA och delar av NDPP. ACT leder vidare utveckling av bland annat gemensamma doktriner och vissa alliansgemensamma förmågeutvecklingsprojekt. ACT kan även ta fram domänspecifika koncept och genomföra domänspecifika studier. I ACT ingående centra genomför utbildning, träning och övning samt leder alliansens erfarenhetshantering (eng. *lessons learned*).

ACT har inte kapacitet att själv bedriva alliansens förmågeutveckling, en stor del av alliansens samlade förmågeutvecklingskapacitet finns istället i dess medlemsnationer. En central del i ACT:s verksamhet är därför att samverka med och engagera alliansländer i av ACT önskad förmågeutveckling, detta kan inkludera projekt inom ramen för WDA. Detta omfattar att föreslå verksamhet knutet till förmågeutveckling vid exempelvis alliansens forskningsorganisation (eng. *Science and Technology Organization*, STO), dess standardiseringsorganisation (eng. *Nato Standardization Organisation*, NSO), utveckling av kommunikations- och informationssystem (bland annat genom att engagera *Nato Communication and Information Agency*, NCI) och till alliansen knutna kompetenscentra (*Centres of Excellence*, COE). Observera att även om ACT kan föreslå verksamhet är det dock i flera fall andra aktörer som fattar beslut om den skall genomföras, samt behöver säkerställa verksamhetens finansiering.

Under senare år har ökad tonvikt lagts vid att knyta ihop utvecklingsverksamheten med behov från operationsplanering och operationer, detta har inneburit ett allt tätare samarbete med alliansens organisation för planering och ledning av operationer (*Allied Command Operations*, ACO).

Vidare samarbetar ACT med allierade nationer, akademier och industrier inom ramen för förmågeutveckling.

³ Avsnitt om ACT baseras på genomförda intervjuer i Försvarens makt och på ACT samt dokument och hemsidor: *The Command*, Nato ACT, *ACT 20 years as Nato's military leader for change*, Nato ACT, 2023, *Understanding the roles of Bilateral Strategic Commands in NATO Operations*, Nato ACT, *Two Strategic Commands Guide NATO's Military Instrument of Power*, Nato ACT.

⁴ Även det operativa kommando (eng. *Joint Force Command*, JFC) som avses leda operationer i norra Europa och Nordatlanten är grupperat i Norfolk, USA. ACT ska inte förväxlas med detta JFC.

⁵ *Allied Command Transformation*, Nato (hemsida).

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

*Joint Warfare Centre, JWC*⁶

JWC i Stavanger är Natos centra för utveckling av krigföring och träning på operativ nivå.⁷ JWC fokuserar på staber och dess personal. Dess huvudsakliga roll inkluderar att;

- Stärka Natos kapacitet, beredskap och interoperabilitet genom utbildning av Natos staber som leder operationer på strategisk och operativ nivå.
- Stödja Natos utveckling av krigföringsmetoder och förmågeutveckling.
- Stödja utbildning och övningar.
- Stödja koncept- och doktrinutveckling, bidra till Natos erfarenhetsprocess och samordna integreringen av experiment, begrepp och doktriner i övningar.
- Bistå ACT:s utvecklingsarbete med ny teknik samt modellering och simulering;⁸

JWC kan alltså ges centrala uppdrag inom WDA och annan förmågeutveckling samt bidra till att implementera åtgärder som tagits fram inom WDA.

*Joint Force Training Centre, JFTC*⁹

JFTC, förbereder och genomför utbildning och övning på operativ nivå. JFTC har tyngdpunkt mot större förbandsövningar. JFTC bidrar även till förmågeutveckling genom utveckling av koncept, doktriner och standarder samtidigt som det samordnar integrationen av experiment, förmågeutveckling och interoperabilitet.¹⁰

Även JFTC kan ges uppdrag inom WDA och annan förmågeutveckling samt genom utbildning och övning bidra till att implementera åtgärder som tagits fram inom exempelvis WDA.

*Joint Analysis and Lessons Learned Centre, JALLC*¹¹

JALLC i Lissabon har som uppdrag att genomföra och stödja erfarenhetshantering inom Nato. Därmed stöds förmågeutveckling inom alliansen.

JALLC kan främst stödja förmågeutveckling med erfarenheter.

*Joint Analysis, Training and Education Centre, JATEC*¹²

JATEC, som är en av de viktiga pelarna i Nato-Ukraina samarbetet, är ett analys-, tränings- och utbildningscentra.

JATEC bidrar till Natos och Ukrainas utveckling genom att identifiera och stödja tillämpning av erfarenheter från Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

2.2 Andra aktörer inom Nato

I detta avsnitt beskrivs några av de viktiga aktörerna utöver ACT, för förmågeutveckling inom Nato.

Nordatlantiska rådet - North Atlantic Council, NAC

NAC är det högsta politiska beslutsfattande organet inom Nato. Det samlar representanter från varje medlemsland.¹³ NAC kan inrikta och skapa förutsättningar för alliansens förmågeutveckling genom

⁶ Jämför *WELCOME TO THE JOINT WARFARE CENTRE Stavanger, Norway*, Nato JWC, *Joint Centres*, Nato ACT samt *Joint Warfare Centre - NATO's Training Focal Point for Full-Spectrum Joint Operational- and Strategic-Level Warfare*, Nato JWC, 2022

⁷ Jämför *Joint Centres*, Nato ACT.

⁸ Jämför *Joint Warfare Centre - NATO's Training Focal Point for Full-Spectrum Joint Operational- and Strategic-Level Warfare*, Nato JWC, 2022, sid 43.

⁹ Baserat på *WELCOME TO THE JOINT FORCE TRAINING CENTRE Transformation Through Training*, Nato JFTC, *Joint Centres*, Nato ACT, *NATO's Joint Force Training Centre: Forging Operational Excellence*, Nato ACT, 2024-01-12.

¹⁰ Jämför *Mission*, under Nato *WELCOME TO THE JOINT FORCE TRAINING CENTRE Transformation Through Training*, Nato JFTC.

¹¹ Baserat på *WELCOME TO NATO JOINT ANALYSIS & LESSONS LEARNED CENTRE NATO's Lead Agent for Lessons Learned*, Nato JALLC samt *Joint Centres*, Nato ACT.

¹² Baserat på *Joint Analysis, Training and Education Centre*, Nato, ACT.

¹³ Jämför *North Atlantic Council (NAC)*, Nato.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

att exempelvis besluta om alliansens förmågeutvecklingsorganisation, fastställa centrala koncept, samt besluta i frågor som har större påverkan på medlemsstaters förmågeutveckling eller större ekonomiska konsekvenser för alliansen.

Military Committee, MC

MC ger råd till NAC om militär policy och strategi, samt ger inriktning till de två strategiska befälhavarna (cheferna för ACT och ACO).¹⁴ Viktiga frågor avseende militär förmågeutveckling behandlas regelmässigt av MC.

*Allied Command Operations, ACO*¹⁵

ACO planerar och genomför alliansoperationer. ACO innehåller tre nivåer med befälhavare, staber och stödelement på strategisk, operativ och taktisk nivå (se bild 4).

ACO leds av *Supreme Allied Commander Europe* (SACEUR) från *Supreme Headquarters Allied Powers Europe* (SHAPE), som finns i Mons, Belgien. Dess roll är att förbereda, planera och genomföra Natos militära operationer. Ofta benämns just denna del ACO.

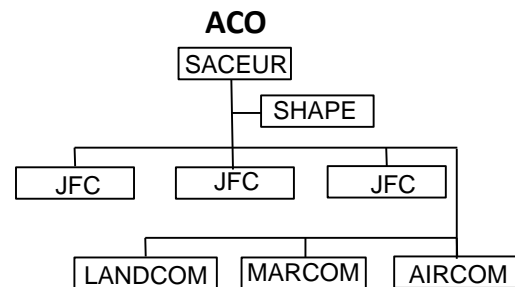

Bild 4: ACO med dess befälhavare och staber.

ACO har tre stående *Joint Force Commands* (JFC) ett med fokus på Centraleuropa i Brunssum, Nederländerna, ett med fokus på Södra Europa i Neapel, Italien och ett med fokus på Nordatlanten och Norra Europa inkluderande Sverige i Norfolk, Virginia, USA. Alla ska kunna planera och genomföra en större gemensam operation.¹⁶

Vidare har ACO så kallade *Single Service Commands* (SSC) som leder operationer i respektive ansvarsområde samt ger expertis och stöd till JFC. De kan även delta i utveckling inom sina respektive område. Observera dock att dessa SSC till skillnad från svenska försvarsgrenar inte har långsiktigt förmågeutvecklingsansvar inom sina respektive ansvarsområden.

- *Allied Land Command* (LANDCOM), Izmir, Turkiet: leder markoperationer.
- *Allied Maritime Command* (MARCOM), Northwood, Storbritannien, leder maritima operationer.
- *Allied Air Command* (AIRCOM), Ramstein, Tyskland: leder luft- och missilförsvarsoperationer.

ACO är under utveckling, bland annat har en ny (den första) *Multi-Corps Land Component Command* (MC LCC) blivit operativ i Finland 1 september 2025.¹⁷ Även andra delar som *Allied Joint Support and Enabling Command* (JSEC) ingår i ACO.

*Science and Technology Organization, STO*¹⁸

STO ska tillgodose Natos, allierade samt partnerländernas gemensamma behov inom vetenskap och teknik.

STO använder NWCC som stöd för att inrikta sin verksamhet i linje med alliansens prioriterade utvecklingsbehov samt identifiera mer specifika forsknings- och studiebehov. STO kan bland annat bidra med underlag om teknikutveckling i ACT arbete. STO kan även genomföra deluppgifter exempelvis inom ramen för WDA. ACT kan föreslå verksamheter till STO.

¹⁴ Jämför *Military Committee*, Nato,

¹⁵ Jämför *Allied Command Operations* (ACO), Nato.

¹⁶ En gemensam (eng. Joint) operation genomförs med styrkor från två eller flera stridskrafter (som mark-, sjö- eller luftstridskrafter) under ett befäl. En kombinerad (eng. Combined) operation genomförs av styrkor från flera länder under ett befäl.

¹⁷ *NATO's Multi-Corps Land Component Command became operational at Mikkeli*, Finnish Government.

¹⁸ Baserat på *NATO Science and Technology Organization* (STO), Nato STO samt intervjuer med personer från FOI.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

STO styrs av *Science & Technology Board* (STB) och leds av *Chief Scientist*. Inom STO finns tre verkställande organ (se bild 5).

Office of the Chief Scientist (OCS), har bland annat gett ut analyser av långsiktiga teknologiska trender¹⁹, dessa är en del av omvärldsutvecklingen inom vilken förmågeutvecklingen sker. Sådana analyser kan ha varit del i underlag då NWCC utvecklades. De kan även bidra till WDA och allierade länders motsvarande arbeten.

Collaboration Support Office (CSO) stöder samarbeten inom paneler och en grupp.

Paneler och grupper, vilka beskrivs i bilaga 2, innehåller vardera ett stort antal arbetsgrupper som kan genomföra exempelvis studier, seminarier och försök. ACT deltar i paneler och kan därmed föreslå områden och frågeställningar som är prioriterade ur ACT synvinkel. Huvuddelen av verksamheten finansieras och genomförs genom att nationer leder och deltar i exempelvis studiegrupper eller andra aktiviteter.

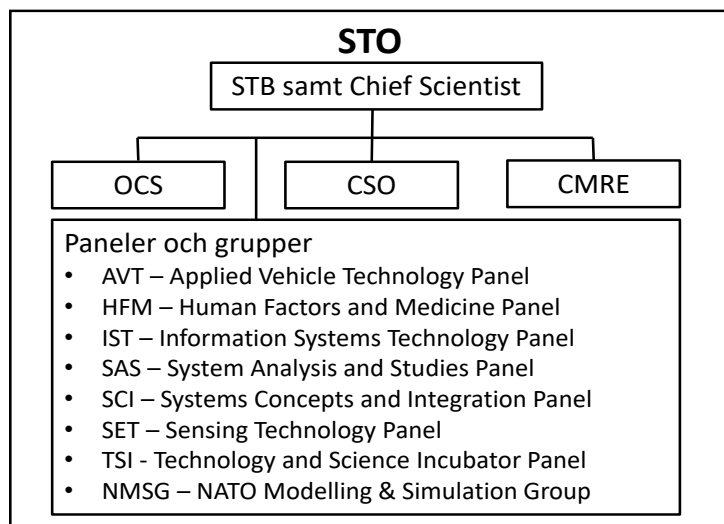

Bild 5: STO med dess verkställande organ och paneler.

Centre for Maritime Research and Experimentation (CMRE) organiserar och bedriver forskning och teknisk utveckling, med fokus på det maritima området.

För närvarande pågår omorganisation inom STO, avsikten är att till panelerna tillföra en ny skärning (eng. *Capability Coordination Groups*, CCG) som bör underlätta samordning i traditionella militära domäner.

NATO Standardization Office, NSO

NSO initierar, koordinerar, stöder och administrerar standardisering inom alliansen. NSO publicerar Natos standarder och hanterar vidare en databas med Natos standardiseringsdokumentation (eng. *Standardization Agreement*, STANAG).²⁰ NSO stödjer därmed aktivt övrig förmågeutveckling främst genom att ta fram och tillhandahålla standarder.

NATO Communications and Information Agency, NCIA

NCIA levererar avancerad teknik för ledning, kontroll, kommunikation, datorer, underrättelser, övervakning och spaning till alliansen. NCIA ansvarar för förvärv av teknik, experiment, främjande av interoperabilitet, design och konstruktion av system och arkitektur, samt testning och tekniskt stöd. Den tillhandahåller även kommunikations- och informationssystemtjänster (eng. *Communications and Information Systems*) till stöd för alliansens övningar, uppdrag och operationer.²¹ NCIA kan därmed spela en stor roll för förmågeutveckling genom att utveckla och leverera viktiga delar i ett koncept, detta förutsätter dock finansiering.

Natos utbildning och träning

Utbildning, träning och övning är viktiga för att utveckla och vidmakthålla förmåga. ACT har huvudansvaret för att leda Natoskolor samt för att hantera kollektiv träning och övningar baserat på ACO:s

¹⁹ Jämför *Science and Technology Trends 2025-2045, Volume 1*, Nato 2025.

²⁰ Jämför *NATO Standardization Office*, Nato.

²¹ Jämför *NATO Communications and Information Agency (NCI Agency)*, Nato NCIA.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

krav.²² Natos försvarshögskola i Rom fokuserar på utbildning på strategisk nivå, medan Natos skola i Oberammergau, fokuserar på operativ nivå. ACT:s underställda centra (JWC, JFTC, JALLC och JATEC) har även viktiga roller avseende träning och övning av staber och förband.

2.3 Aktörer knutna till Nato

Nato-ackrediterade kunskapscentra

Ett Nato-ackrediterat kompetenscentrum (eng. *Centre of Excellence*, COE)²³ är en multinationellt eller nationellt etablerad och sponsrad enhet, som erbjuder alliansen expertis och erfarenhet inom ett definierat ämnesområde. Ett COE är formellt fristående från Nato, och utgör en del av den bredare bas som bidrar till alliansens funktion. Det finns för närvarande 30 stycken COE, dessa redovisas i bilaga 3.

Ett COE ska ha expertis inom fyra områden som är centrala i Natos förmågeutveckling:

- Utbildning, träning, övningar och utvärdering;
- Analys och erfarenhetshantering;
- Konzeptutveckling och experiment;
- Doktrinutveckling och standardisering

I praktiken förefaller det dock variera vilka inriktningar enskilda COE har.

Bakom varje COE står ett antal sponsrande länder, ett land kan alltså välja om och vilka COE man vill delta i och finansiera. ACT står däremot för en process att ackreditera COE samt tillhandahåller forum för samordning.

Ett COE har en aktiv roll i alliansens förmågeutveckling inom eget verksamhetsområde. Exempelvis är ett COE ofta förvaltare (jämför eng. *Custodian*) av en eller flera doktriner inom eget område.

ACT och andra delar av alliansen samt allierade länder kan begära stöd från ett COE exempelvis för förmågeutveckling, stödet beror dock normalt på att finansiering kan ordnas och lämpliga resurser (kompetens och personal) finns tillgängliga.

Nationell förmågeutveckling

Huvuddelen av resurserna som arbetar med förmågeutveckling inom alliansen tillhör respektive nation och inte Nato som organisation. Att bidra till att inrikta, samordna och dra nytta av förmågeutvecklingen i medlemsländerna är därmed centralt för Nato. Sådan samordning och inriktning sker på flera nivåer och i flera former. Den årliga Alliance Warfare Development Conference²⁴ (AWDC) förtjänar dock att lyftas fram särskilt då högre militära och civila chefer möts i detta forum.

2.4 Externa aktörer

EU:s verksamhet med bäring på militär förmågeutveckling

EU har flera verksamheter med inriktning på militär förmågeutveckling, detta gäller i synnerhet forskning och utveckling samt försvarsindustri. Centralt är även att EU har avsevärda ekonomiska resurser. EU och Nato har gjort flera överenskommelser om samarbete inom förmågeutveckling.

European Defence Agency (EDA) främjar samarbete, lanserar nya initiativ och introducerar lösningar för att förbättra medlemsstaternas försvarsförmåga.²⁵ Europeiska försvarsfonden (EDF) är ett viktigt

²² Jämför *Education and Training*, Nato.

²³ Jämför *NATO-ACCREDITED CENTRES OF EXCELLENCE 2025 CATALOGUE*, Nato ACT, December 2024.

²⁴ *Alliance Warfare Development Conference*, Nato ACT.

²⁵ *European Defence Agency (EDA)*, European Union.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

initiativ från Europeiska unionen som syftar till att stärka försvarsförmågan genom gemensam forskning och utveckling, med en budget på cirka 8 miljarder euro för 2021–2027.

Forskningsorganisationer och akademier

Många av alliansländerna har egna försvarsforskningsorganisationer. Vidare finns bland länderna ett flertal akademier med verksamhet inom försvarsområdet. Det är viktigt för alliansen att dra nytta av dessa. Alliansen bjuder därför ofta in denna typ av organisationer till alliansens förmågeutveckling.

Försvarsindustri

Inom Nato finns en strävan att engagera och dra nytta av verksamhet i västerländsk försvarsindustri. Exempelvis finns, som en av kommittéerna direkt under NAC, *Conference of National Armament Directors* (CNAD) med ansvarar för att främja samarbete mellan länder inom försvarsmaterielområdet. Under CNAD finns flera underkommittéer med fokus på exempelvis mark-, flyg- respektive marinmateriel.²⁶

2021 lanserades *Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic* (DIANA) som arbetar med ledande forskare och entreprenörer inom alliansen och hjälper dem att utveckla teknik. DIANA sammanför universitet, industri och allierade länder för att arbeta med nystartade företag och andra innovatörer för att lösa kritiska försvars- och säkerhetsutmaningar.²⁷

Nato Industrial Advisory Group (NIAG) är ett rådgivande organ av ledande industriledare från Natos medlemsländer, som agerar under CNAD, med syftena att:

- Vara ett forum för dialog om relevanta aspekter av forskning, utveckling och produktion av försvarsmateriel inom alliansen.
- Ge försvarsindustrins råd till CNAD om hur man kan främja samarbete på försvarsmaterielområdet inom alliansen.
- Bidra till att undersöka möjligheter till internationellt samarbete och söka snabba och effektiva sätt att tillgodose Natos militära behov.²⁸

²⁶ *Conference of National Armaments Directors (CNAD)*, Nato.

²⁷ *Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA)*, Nato.

²⁸ *NATO – Defence Investment Portal*, Nato.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

3 Centrala processer för förmågeutveckling

I detta kapitel beskrivs övergripande alliansens mest centrala verksamheter för förmågeutveckling. Vidare pekas på hur de relaterar till varandra samt andra verksamheter. Kapitlet baseras på av alliansen publicerad information och genomförda intervjuer.

Tre centrala delar för Natos förmågeutveckling är *NATO Warfighting Capstone Concept* (NWCC), *NATO Warfare Development Agenda* (WDA) och *NATO Defence Planning Process* (NDPP). Inledningsvis beskrivs dock några framtidsstudier som är viktig grund för och stödjer långsiktig förmågeutveckling, bland dessa ingår exempelvis analys av framtida omvärld och operationsmiljö.

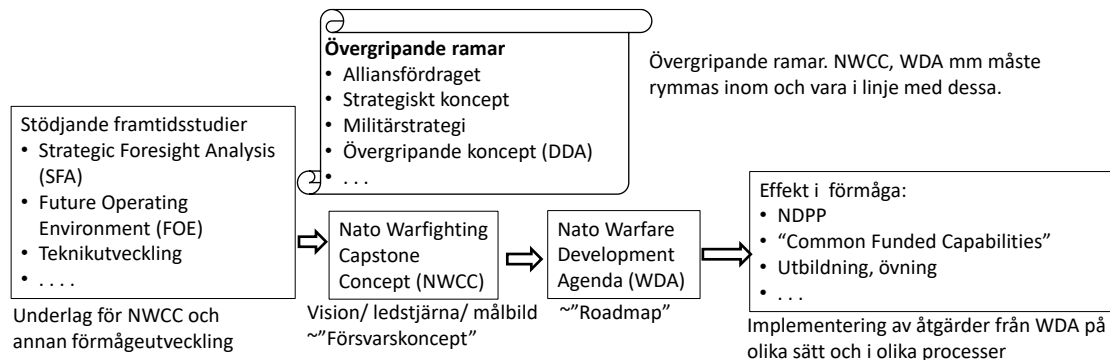

Bild 6: Några centrala processer och verksamheter i alliansens gemensamma förmågeutveckling.

I huvudsak är NWCC visionen eller ledstjärnan som förmågeutvecklingen ska sikta mot, WDA är avsedd att vara något av en färdplan (eng. *Roadmap*) där önskad väg mot visionen efterhand konkretiseras och arbetet drivs framåt. WDA ska på sikt resultera i konkreta åtgärder som behöver implementeras i olika processer. NDPP är alliansens viktigaste process för att inrikta och koordinera enskilda nationers förmågeutveckling och styra ut konkreta förmågemål. NDPP har därmed även en central betydelse för Sveriges militära förmågeutveckling och lyfts därför fram särskilt i detta memo.

Bild 6 visar några centrala processer samt samband mellan dessa. Observera att detta är långt ifrån alla processer och verksamheter som bidrar till alliansens förmågeutveckling.²⁹ I genomförd studie har inte några publicerade detaljerade beskrivningar av dessa processer eller samband mellan dem hittats. Bilden ovan och texten nedan är den tolkning som har gjorts i denna kartläggning.

Nato genomgår för närvarande stora förändringar mot bakgrund av omvärldsutvecklingen, fokus flyttas till avskräckning och försvar av alliansens territorium och såväl planering som styrkegenerering för detta sker samtidigt som operationer och övningsverksamhet utökas. Detta medför att nya och förändrade behov som uppmärksammas i alliansens operationsplanering får mycket stor påverkan på de förmågemål (eng. *Capability Target*, CT) som beslutas för alliansen och enskilda medlemsländer i NDPP. Vidare är NWCC och WDA relativt nya processer som fortfarande är under utveckling. Det förefaller som om NWCC och WDA ännu inte fått stort genomslag i exempelvis förmågemål i NDPP (detta kommenteras vidare i kapitel 5). Det är därför möjligt att bilden ovan kommer att förändras framöver.

3.1 Stödjande framtidsstudier

Framtidsstudier kan vara viktiga underlag för långsiktig förmågeutveckling, då de ger grund för att beskriva den miljö för vilken förmåga ska utvecklas. I första hand har *Strategic Foresight Analysis* (SFA) och *Future Operation Environment* (FOE) lyfts fram. Analyser av framtida teknikutveckling

²⁹ Bilden visar exempelvis inte alliansens verksamhet inom forskning och teknikutveckling, försvarsindustriaktiviteter, standardisering och doktrinutveckling eller utbildning och övning.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

som görs inom STO (Jämför exempelvis *Science and Technology Trends 2025-2045*) kan även ses som en del av framtidsstudierna.

Studierna spelar en viktig roll som underlag för NWCC, men kan även användas som underlag i WDA och andra delar av alliansens förmågeutveckling såsom NDPP. Dessa studier bör även kunna nyttjas av och därmed stödja alliansländernas förmågeutveckling.

Arbetet med att ta fram framtidsstudier leds av ACT och involverar ett flertal aktörer, exempelvis har personal som deltar i motsvarande verksamhet i Försvarmaktens perspektivstudie deltagit i flera aktiviteter. Generellt görs nya studier med 2-5 års intervall.

Andra aktiviteter som *Future Force Study* (FFS), *Long Term Military Strategic Shaping* (LTMSS), *Force Lethality Enhancement* (FLE) samt innovation spelar stor roll framförallt i övergången från WDA till NDPP, dessa kommenteras i avsnitt 3.3.

3.1.1 Strategic Foresight Analysis (SFA)

Strategic Foresight Analysis (SFA) är en central del av alliansens analys av den långsiktiga omvärldsutvecklingen. SFA har likheter med exempelvis det brittiska dokumentet *Global Strategic Trends*³⁰ och Försvarmaktens perspektivstudies omvärldsanalys. Omvärldsutvecklingen är viktig för förmågeutveckling då den bl.a. påverkar vilka uppgifter och motståndare det militära försvaret behöver kunna hantera.

Nato anger att strategisk framtidsanalys identifierar och bedömer drivkrafter för förändring som formar egenskaperna hos den utvecklande säkerhetsmiljön genom att uppmuntra analytiker att utforska de grundläggande drivkrafterna bakom framväxande trender, vilket möjliggör en systematisk forskning om ett brett spektrum av komplexa frågor och utvecklingen av rimliga scenarier med en mer robust bedömning av deras potentiella konsekvenser.³¹

Den senaste versionen av SFA blev klar 2023.³²

3.1.2 Future Operating Environment (FOE)

Flera länder och organisationer tar fram dokument som analyserar framtida operationsmiljö (eng. *Future Operation Environment*, FOE), det vill säga den miljö och de förhållanden i vilket det militära försvaret ska verka. Nato har 2018 publicerat dokumentet *Framework for Future Alliance Operations* (FFAO)³³, men har sedan dess inte publicerat någon ny FOE-rapport. Den senast framtagna SFA-rapporten är utgångspunkt för arbetet med FOE. FOE kan närmast jämföras med Försvarmaktens perspektivstudies analys av framtida operationsmiljö.

3.1.3 Teknikutveckling

En annan viktig grund för långsiktig förmågeutveckling är teknikutveckling, och då i synnerhet vilka möjligheter och utmaningar så kallade *Emerging Disruptive Technologies* (EDT) kan medföra. Natos forskningsorganisation *Science and Technology Organization* (STO) genomför analyser av bland annat detta.³⁴ I genomförd kartläggning har inte uttryckliga kopplingar mellan STO analyser av teknikutveckling och ACT arbete återfunnits, men det bedöms vara rimligt att analyser av teknikutveckling används på detta sätt.

³⁰ *Global Strategic Trends: Out to 2055*, Ministry of Defence UK.

³¹ Jämför *Allied Command Transformation Strategic Foresight Work*, Nato ACT,

³² *STRATEGIC FORESIGHT ANALYSIS 2023*, Nato ACT, 2024.

³³ *FRAMEWORK FOR FUTURE ALLIANCE OPERATIONS*, Nato ACT, 2018.

³⁴ *Science and Technology Trends 2025-2045*, Volume 1, Nato 2025.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

3.2 NATO Warfighting Capstone Concept (NWCC)³⁵

NWCC, som fastställdes år 2021, kan sägas vara Natos försvarskoncept eller vision för vad alliansen ska vara och kunna göra i framtiden, vilket i huvudsak avser kommande två decennier. NWCC är därmed avsevärt bredare än ett koncept för hur operationer ska genomföras (jämför multidomäna operationer, MDO).

Nato har öppet publicerat övergripande beskrivningar av NWCC samt en utskrivbar version. NWCC utgår bland annat från en bild av framtida krig och konflikters karaktär (Jämför stödjande framtidsstudier ovan).

NWCC innehåller fem så kallade imperativ (eng. *Imperative*) som ska vägleda alliansens långsiktiga förmågeutveckling. Man kan i detta sammanhang tolka begreppet ”imperativ” som att de är grundbultar för att uppnå NWCC. Imperativen är utformade för att säkerställa att Nato effektivt kan verka och segra i en komplex och föränderlig säkerhetsmiljö. Imperativen är:

- *Cognitive Superiority* – för att förstå den operativa miljön och potentiella motståndare i förhållande till alliansens egna förmågor, kapacitet och mål. Denna förståelse, som behöver omfatta alla domäner och möjliggörs av teknikutvecklingen, ska maximera alliansens befälhavares förmåga att förutsäga, tänka, fatta beslut och agera.
- *Layered Resilience* – för att kunna förutse och stå emot överraskande händelser och fortsätta strida, på alla nivåer såväl militärt som civil-militärt. Detta kräver en strategi med ömsesidigt förstärkande 'lager' av militär och civil motståndskraft.
- *Influence and Power Projection* – för att utforma miljön utifrån alliansens styrkor, inklusive att generera handlingsalternativ och påtvinga motståndaren dilemman. Sedan alliansen skapades har centrala mål varit att främja stabilitet och bevara fred och säkerhet, tillsammans med kollektivt försvar. Alliansens militära maktmedel ska, tillsammans med andra maktinstrument, identifiera sätt att ta initiativ, påverka andra aktörer positivt och projicera makt i kris och under strid.
- *Cross-Domain Command* – för att möjliggöra för befälhavarna att förstå den mångsidiga operativa miljön, samt att snabbt och effektivt agerande. Integrerade militära strukturer kan ge alliansen förmåga att verka i alla domäner i en komplex operativ miljö. Detta stöds av robusta och kontinuerligt uppdaterade kommunikations- och informationssystem.
- *Integrated Multi-Domain Defence* – för att skydda alliansens handlingsfrihet att besluta om och agera mot hot inom alla områden, oavsett deras ursprung eller natur. I den framtida operationsmiljön med mer ihållande och gränslös konkurrens behöver alliansen röra sig mot ett mer integrerat, multidomänbaserat försvar.³⁶

I NWCC lyfts vidare sex utpekade kritiska förutsättningar eller möjliggörare. (eng. *Critical Enablers*) Utveckling inom dessa områden ses som centrala för att uppnå målsättningarna i NWCC. De är:

1. *Data* – bland annat behövs bättre delning och fusion av information och underrättelser.
2. *Technology* - Nato behöver bland annat nyttja framväxande och banbrytande teknologier.
3. *Agility* – Nato behöver bland annat snabbare och flexiblare ta till sig teknisk innovation och hantera allt snabbare förändringar i säkerhetsmiljön.
4. *People* - allierade behöver säkra tillgång till rätt personal med rätt kompetens.
5. *Preparation* - löpande och ihållande förberedelser behövs för att överträffa andra aktörer.
6. *Integration* - operationsmiljön kommer att kräva bättre integration över tiden (så kallad *day-zero integration*).³⁷

³⁵ Främst baserat på intervjuer samt *NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT samt *NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT (publicerad utskrivbar version av NWCC).

³⁶ Sammanfattat ur *NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT (publicerad utskrivbar version av NWCC), sid 12-18 (författarens översättning).

³⁷ Ur *NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT (publicerad utskrivbar version av NWCC), sid 20-21 (författarens sammanfattning och översättning).

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

NWCC har tagits fram av ACT och beslutades för första gången av NAC år 2021. Nuvarande NWCC togs alltså fram innan Rysslands angrepp på Ukraina och synes fortfarande till del vara präglad av tankar som dominerade innan detta. Avsikten är att NWCC ska uppdateras eller ses över med ungefär fem års mellanrum. Någon sådan uppdatering har dock ännu inte skett, någon längre erfarenhet från att använda och successivt utveckla NWCC saknas följaktligen.

NWCC har utformats inom ramen för bland andra alliansfördraget och alliansens militärstrategi (2019). NWCC behöver även vara i linje med exempelvis Natos strategiska koncept och övergripande operativa koncept *Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area* (DDA) även om det strategiska konceptet fastställdes efter att NWCC fastställdes.

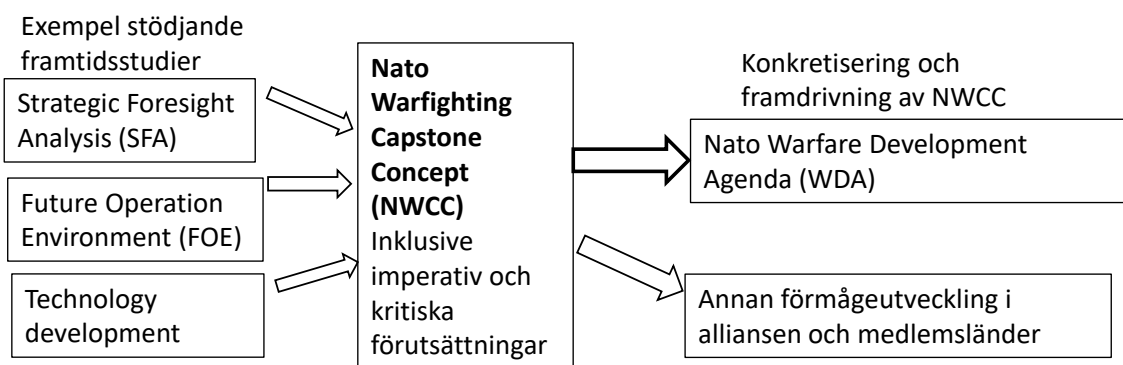

Bild 7: NWCC med exempel på utgångspunkter och verksamhet den påverkar.

NWCC hänger ihop med flera andra verksamheter som drivs av ACT, se bild 7. De stödjande framtidsstudierna (SFA, FOE med flera), vilka beskrevs i föregående avsnitt, är viktiga ingångsvärden för NWCC. NWCC inriktar förmågeutvecklingen inom Nato dels genom en konkretisering i processen WDA, dels genom att NWCC i sig självt utgör ledstjärna för utveckling inom Nato. Avsikten är att NWCC även ska vara stöd för nationell förmågeutveckling.

3.3 NATO Warfare Development Agenda (WDA)³⁸

NWCC är övergripande och visionär, vilket medför att den behöver konkretiseras och kompletteras med en mer utvecklad framdrivningsplan, för kommande år och femårsperioder. WDA har som centralt syfte att fördjupa och konkretisera NWCC samt vara dess framdrivningsplan, se bild 8. ACT ansvarar för och tar fram WDA vilket skedde första gången år 2022, WDA är under fortsatt utveckling.

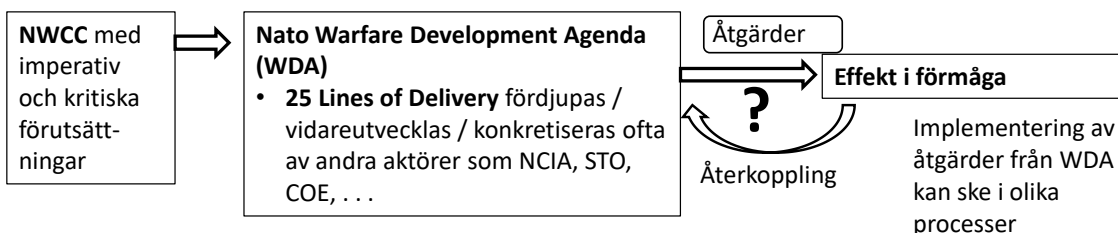

Bild 8: WDA en framdrivningsplan med vidareutveckling och konkretisering inför implementering i konkret förmåga.

WDA utgår i huvudsak från NWCC och i synnerhet dess imperativ och kritiska förutsättningar. WDA är indelad i ett antal utvecklingslinjer (eng. *Lines of Delivery*, LoD), vilka i sin tur kan vara indelade i så kallade "*Lines of Effort*" (LoE). LoD kan ses som område inom vilka utveckling behöver ske, medan LoE snarare kan ses som frågeställningar inom dessa områden. Vad som ingår i respektive LoD

³⁸ Avsnittet är främst baserat på intervjuer samt *The Warfare Development Agenda*, Nato ACT och *The Alliance's Warfare Development Agenda: Achieving a 20-year Transformation*, Nato ACT.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

och LoE framgår i sekretessbelagda underlag. WDA uppdateras årligen mot bakgrund av hur verksamheten framskrider, det kan även medföra att indelningen i LoD och LoE förändras.

Knutet till eller inom ramen för WDA kan andra verksamheter och aktörer involveras för att vidareutveckla eller konkretisera exempelvis delkoncept, doktriner, standarder, informationssystem, materielsystem med mera. Exempel på aktörer som kan involveras är NCIA, STO, NSO och COE (dessa beskrivs kortfattat i kapitel 2) samt alliansens medlemsländer eller grupper av dessa. WDA innebär därmed till stor del samordning av verksamheter.

WDA:s LoD kan leda till många olika typer av åtgärder vilka implementeras på olika sätt. Vissa av åtgärderna kan genomföras redan på kort sikt medan andra får effekt på medellång eller lång sikt. Resultat från WDA kan även ge inspiration och bidra till kunskapsuppbyggnad inför annan förmågeutveckling. Exempel på möjliga åtgärder:

- Förändrade doktriner
- Reviderad organisation
- Vidareutvecklade metoder för träning
- Nya materielsystem
- Omdanade sätt att leda
- Tillägg av kategorier av personal
- Kompletteringar i infrastruktur
- Fördjupad interoperabilitet

Till WDA tas en årlig *Implementation Report* fram, som beskriver hur arbetet fortskrider i WDAs LoD och LoE samt vilka resultat som uppnåtts samt ger förslag på åtgärder. Denna kan både informera chefer om läget i utvecklingen och utgöra grund för att justera WDA inför kommande års arbete.

WDA är, som nämnts, en relativt ny framdrivningsplan. Generellt har den kritiserats för att inte tillräckligt konkret driva förmågeutvecklingen framåt. Vidareutveckling av WDA övervägs därför. Samtidigt utvecklas andra initiativ och aktiviteter som skulle kunna bidra till konkreta åtgärder utifrån NWCC och WDA, några sådana beskrivs i avsnitten nedan.

3.3.1 Future Force Study (FFS)

Future Force Study (FFS) syftar till att förutse framtida styrkebehov i operativa miljöer. Utifrån den bedömda framtida säkerhets- och operationsmiljön (bl.a. SFA och FOE, se avsnitt 3.1) analyserar FFS långsiktiga militära strategier hos potentiella motståndare. Dess mål är att bland annat att ge insikter om alliansens aktiviteter och koncept, testa antaganden om den framtida operativa miljön samt identifiera brister i förmågeutveckling på medellång och lång sikt.³⁹

FFS kan ses som ett av sätten att inom ramen för WDA:s LoD vidareutveckla och fördjupa NWCC:s imperativ på ett sådant sätt att de kan få konkret påverkan på NDPP. FFS har paralleller med arbete som genomförs i Försvarmaktens perspektivstudie och svensk personal har deltagit i vissa aktiviteter inom FFS. FFS är en ny verksamhet som bedrivs för första gången. Det synes finnas förväntningar att den ska bli en viktig del i WDA som mer direkt kan påverka de analyser av alliansens förmågebehov som görs inom NDPP och därmed även de förmågemål som ges till enskilda länder.

³⁹ Jämför *Advancing NATO's Defence: Insights from the Future Force Study Virtual Conference*, Nato ACT.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

3.3.2 Long Term Military Strategic Shaping (LTMSS)

I april 2025 enades militärkommittén om en ny Nato-policy för *Long Term Military Strategic Shaping* (LTMSS). LTMSS som verksamhet har tidigare nämnts i samband med övningen *Sentinel Vanguard 2044*, som genomfördes hösten 2024. LTMSS avses vara en del i implementeringen av NWCC genom att:

- skapa förutsättningar för att bevara Natos besluts- och handlingsfrihet;
- positivt påverka andra aktörers uppfattningar, beslutsfattande och beteende, samt
- bygga och bibehålla långsiktiga militära fördelar.⁴⁰

3.3.3 Force Lethality Enhancement (FLE)

Force Lethality Enhancement (FLE) är ett annat initiativ som har lyfts fram under 2025. Även detta skulle kunna bli en del av hur NWCC:s imperativ inom ramen för WDA omsätts till åtgärder som kan implementeras inom främst NDPP. FLE bygger på att utifrån en analys av behov och möjligheter utforma möjliga lösningar, strävan är att involvera och nyttja externa kommersiella aktörer. Möjligen kan detta ses som ett praktiskt exempel på strävan att uppmuntra innovationer.

3.3.4 Innovation

Inom ACT finns flera delar, exempelvis *Strategic Foresight Branch*, *Innovation Branch* and *Digital Champion within ACT HQ*, som är engagerade i att antingen uppmuntra till, leda eller genomföra innovationsarbete. Innovation är ett viktigt verktyg för att, inom WDA, utveckla praktiska åtgärder som kan implementeras i förmåga. *Innovation Branch* har som huvuduppgift att i nära samverkan med användarna ta fram lösningar på problem exempelvis i ACO egna informationssystem. *Innovation Branch* exemplifierar att kärnan i innovation är skärningspunkten mellan användare som har behov och andra som kan bidra till lösningar.

3.4 Implementering

Implementering av åtgärder som redovisas i WDA-rapporten kan, beroende på vad de, är implementeras i olika processer och verksamheter. Exempelvis kan:

- åtgärder som behöver genomföras av enskilda nationer styras ut via alliansens förmågeplaneringsprocess (eng. *NATO Defence Planning Process*, NDPP), som beskrivs i avsnitt 3.4.1.
- åtgärder som avser exempelvis alliansens gemensamma lednings- och informationsinfrastruktur styras ut som gemensamfinansierad förmåga (eng. *Commonfunded Capabilities*).
- åtgärder även ske inom ramen för utbildning, träning och övning. Sådan sker förutom nationellt även i Natos regi. ACT har med sina centra (JWC och JFTC, se kapitel 2) samt genom inriktningar till alliansens skolor, ett stort ansvar i detta avseende.

Här kan dock noteras att då NWCC och WDA ännu är relativt nya dokument har de ännu inte resulterat i så många åtgärder med större konkret påverkan. Det finns därför inte så mycket erfarenheter av hur systemet fungerar då det verkar fullt ut.

Vidare kan tankar och principer från exempelvis NWCC och WDA inspirera och ligga till grund för annan förmågeutveckling, såväl inom Nato som inom alliansens medlemsländer. Koncept som NWCC samt färdplanen WDA kan därmed även få en mer långsiktig indirekt påverkan förutom mer direkta åtgärder som kan styras ut för implementering.

Då NDPP är ett konkret och väletablerat sätt att genomföra förmågeutveckling, lyfts det fram särskilt i avsnittet nedan.

⁴⁰ Jämför *Acting Today to Shape Tomorrow: A Proactive Approach to Building NATxO's Advantage*, Nato ACT.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

3.4.1 Implementering via NATO Defence Planning Process (NDPP)⁴¹

Åtgärder i WDA som gäller alliansländer kan som nämns ovan (avsnitt 3.4) implementeras inom ramen för NDPP. NDPP är sedan drygt tre decennier alliansens samlade förmågeplaneringsprocess i vilken medlemsländernas förmågeutveckling inriktas. NDPP och dess olika steg (1. *Establish Political Guidance*, 2. *Determine Requirements*, 3. *Apportion Requirements and Set Targets*, 4. *Facilitate Implementation* samt 5. *Review Results*) beskrivs kort i bilaga 4.

I bild 9, nedan visas möjliga sätt för NWCC och WDA att påverka NDPP. Observera dock att det enligt respondenterna vid ACT hittills skett i begränsad omfattning. Bilden nedan är därmed i huvudsak möjliga sätt att i framtiden stärka sambanden.

NDPP hanterar både mer närtida operativa behov (jämför ACO ansvar för operationer) och vad som är långsiktigt önskvärt (jämför ACT ansvar för långsiktig utveckling inkluderande bland annat NWCC). Mot bakgrund av omvärldsläget allvar och därav följande förändring av alliansens uppgifter har operativa behov på kort och medellång sikt för närvarande mycket stor påverkan på NDPP. I takt med att NWCC och WDA blir mer konkreta och vidareutvecklas till mer konkreta åtgärdsförslag för alliansländerna kan dess påverkan komma att öka. Hitintills har dock NWCC och WDA påverkan på NDPP varit begränsad.

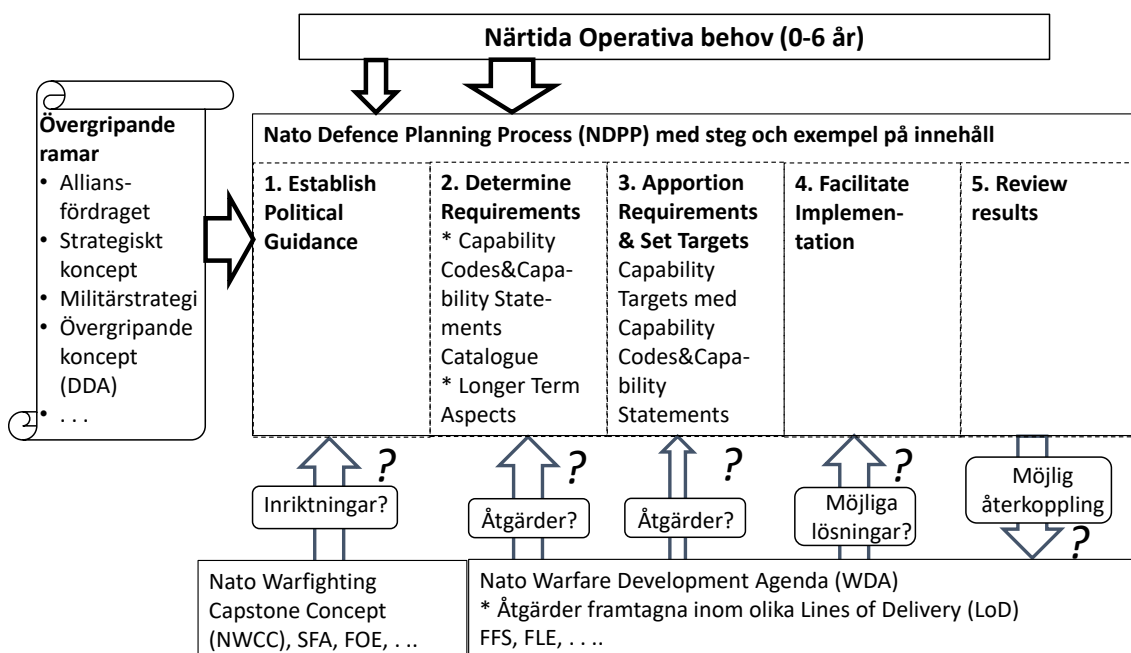

Bild 9: Möjliga sätt att implementera NWCC och åtgärder i WDA genom NDPP.

NWCC och WDA kan i princip påverka i flera av NDPP:s steg. NWCC tillsammans med exempelvis *Strategic Foresight Analysis (SFA)* och *Future Operating Environment (FOE)* är en del i kontexten inom vilken NDPP:s övergripande inriktningar tas fram i steg 1 *Establish Political Guidance*.

Steg 2 *Determine Requirements*, påverkas idag i första hand av närtida operativa behov, men WDA skulle exempelvis kunna påverka dokumentet *Capability Codes (CC) & Capability Statements (CS) Catalogue*. Då alliansen består av många länder med delvis olika tradition för förmågeutveckling är det viktigt att ha ett gemensamt "språk". CC och CS som används inom NDPP kan ses som ett sådant gemensamt språk (se bilaga 4). NWCC och WDA är vidare viktiga för dokumentet *Longer Term Aspects (LTA)* som också tas fram i detta steg.

⁴¹ Baserat på intervjuer samt *Diskussionsunderlag - NDPP och svenska processer*, Henningsson, J, Brodin, F, *NATO Defence Planning Process*, Nato och *NATO Defence Planning Process*, Nato ACT.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Ett av de sätt som åtgärder från WDA skulle kunna drivas fram mot genomförande är om de införs i förmågemål (eng. *Capability Targets*, CT) som i steg 3 *Apportion Requirements and Set Targets* ges till enskilda nationer inom ramen för NDPP. De CT som nationer får innehåller CC och delar ur LTA som tagits fram inom steg 2. CC kan innehålla nya eller förändrade förbandstyper.

Fördjupningar och konkretiseringar som görs inom WDA kan även, inom steg 4 *Facilitate Implementation*, föreslå möjliga lösningar på hur CT kan uppnås samt ge konkret stöd till hur åtgärder från WDA implementeras.

Uppföljningen i steg 5 *Review Results* kan på sikt ge stöd för att följa upp hur NWCC och WDA implementeras.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

4 Observationer från besök vid ACT

I detta kapitel redovisas några observationer gjorda under besök vid ACT. Observationerna har tagits med då de kan vara av betydelse för hur svensk förmågeutveckling kan och bör förhålla sig till Natos. Då detta memo är en första del inom ett större arbetspaket kommer dessa observationer att tas med till fortsatt arbete och kommer därför inte att analyseras djupare här.

Värde av nationella analyser inom alliansens förmågeutveckling

I den svenska debatten har tidvis lyfts fram att behoven av Försvarmaktens centrala förmågeutvecklingsprocesser inkluderande analyser av omvärldsutvecklingen kan minska då sådana som genomförs av alliansen centralt (SFA, FOE, FFS, NDPP mm) kommer att vara tillgängliga och bli styrande för svensk förmågeutveckling.

Flera av respondenterna vid ACT framförde istället att de länder som har denna typ av verksamhet bör fortsätta med det. Nationella analyser kan både vara komplement som ökar bredd i underlagen och ge viktiga bidrag till Natos interna processer.

En reflektion är att nationella analyser även torde vara centrala för att utforma svenska ståndpunkter och förslag inför Natogemensamma arbeten. Vidare torde Sverige ibland ha delvis kompletterande perspektiv och behov vilka inte kan ges lika stort utrymme i alliansens gemensamma arbete. Det är därför viktigt att behålla nationell förmågeutveckling även om delar kan behöva justeras för att bättre komplettera och bidra till alliansens förmågeutveckling.

Förståelse för och informella kontakter viktiga i Natos interna processer

Flera av respondenterna vid ACT pekade på att det ofta är möjligt att få större påverkan genom att tidigt i processerna delta aktivt och konstruktivt. Detta kan då ställa krav på både en förståelse för processerna och när i tiden påverkan kan ske, att svensk personal kan avdelas och att underlag och analyser förbereds inför deltagande. Detta resonemang avser främst då svenska representanter deltar i Natoprocesser. I de processer som sker internt i Nato och där svenska deltagare är Natoanställda ligger det inte på samma sätt i deras roll att lyfta fram svenska perspektiv.

Sverige är, liksom Finland, fortfarande nya medlemmar i alliansen. Det kan innebära att Sverige ännu inte har etablerade rutiner utan möjlighet att finna nya vägar och roller.

För exempelvis Natos doktrinutvecklingsprocess och NDPP finns detaljerat utformade beskrivningar av hur de ska genomföras.⁴² Vid besök vid ACT framkom att det interna arbetet i ACT ofta bygger på mer informella metoder innefattande personkännedom och fysisk närhet mellan arbetsplatser. En tolkning av detta kan vara att samarbete där ett stort antal olika länder behöver delta kan underlättas av mer formaliserade och detaljerat beskrivna processer, medan arbete internt i en stab kan ha större behov av att flexibelt kunna ta sig an nya uppgifter och hantera förändrade förutsättningar.

Möjligheter finns att föreslå alternativa sätt att uppnå NDPP:s förmågemål

Flera av respondenterna på ACT framförde att länder har möjlighet att föreslå alternativa sätt att uppnå den förmåga som efterfrågas i de förmågemål nationen blivit tilldelad inom NDPP.⁴³ I beskrivningar av NDPP som Nato tidigare publicerat har denna möjlighet inte lyfts fram på samma sätt. En initial tolkning är därför att detta kan vara en delvis förändrad inriktning eller i alla fall en tydligare betoning av detta alternativ. I praktiken skulle detta kunna ske genom att i NDPP-steget *Facilitate Implementation* överväga och föreslå alternativa lösningar för att nå de förmågemål nationen tilldelats i steget *Apportion Requirements and Set Targets*.

⁴² Jämför Nato standard, *Allied Joint Doctrine Development*, Allied Administrative Publication-47 respektive Nato, *The Beginners' Guide to the NATO Defence Planning Process (NDPP)*.

⁴³ Jämför *Why NATO's Defence Planning Process will transform the Alliance for decades to come*, Lapsley A, Vandier, P.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Nationella förslag välkomnas av Nato, de måste dock godkännas av alliansen innan de tillåts tillämpas. Sannolikt behöver nationen visa att det egna förslaget innebär att ambitionen med förmågemålet nås lika väl som med den ursprungliga formuleringen.

Att ta fram denna typ av förslag, vilket kan vara av stort värde för Sverige, kommer dock sannolikt att kräva både stabsarbetskraft, förtänksamhet, kompetens och god förståelse för såväl förmågemål som i vilken kontext de ska kunna verka.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

5 Reflektioner från genomförd kartläggning

I detta kapitel redovisas några reflektioner från genomförd kartläggning. Då denna kartläggning är en första del inom ett större arbetspaket kommer dessa reflektioner att tas med till fortsatt arbete och kommer därför inte att analyseras djupare här.

Nato befinner sig under omvandling

Kartlagda förmågeutvecklingsprocesser påverkas av den säkerhetspolitiska utvecklingen, tydligast exemplifierad av Rysslands utökade angrepp mot Ukraina våren 2022. Utvecklingen återspeglas i att Natos fokus förskjutits från valbara fredsfrämjande insatser globalt i riktning mot avskräckning och försvar mot potentiellt existentiella hot längs Natos östra flank.

Samtidigt har politiska utspel under första halvåret 2025 medfört att frågor ställts om USA:s roll i Nato och i europeisk säkerhet. USA har varit och är i många avseenden dominerande i Nato, förändringar i USA:s vilja och prioriteringar kan därmed få stora konsekvenser såväl för alliansen som helhet som för dess förmågeutveckling.

Sammantaget medför detta både att Nato befinner sig under snabb utveckling, att förmågeutveckling för att möta operativa behov blivit allt viktigare och att osäkerheter om hur denna utveckling kommer att fortskrida ökat.

Balansen mellan långsiktigt önskvärt och närtida behov

Förmågeutvecklingen behöver beakta såväl vad som är långsiktigt önskvärt som närtida behov. I nuvarande omvärldsläge inkluderande säkerhetshot och omfattande förändringar inom alliansen får närtida operativa behov stort genomslag i förmågeutvecklingen på kort (0-6 år) och medellång sikt (7-19 år). Att NWCC och WDA, som fokuserar mer på det långsiktigt önskvärda, är relativt nya processer bidrar sannolikt till att de ännu inte förefaller ha fått så stort genomslag i exempelvis de förmågemål som ges till nationer inom NDPP.

En annan aspekt knutet till detta är att det i NDPP:s förmågemål kan behövas en balans mellan att ge konkreta mål respektive ge handlingsfrihet att finna bästa lösning på förmågebehov. Ett konkret mål är enklare för utföraren att förstå och implementera samt måluppfyllnaden enklare att följa upp. Samtidigt kan det, i synnerhet för mer långsiktiga mål, vara viktigt att ge handlingsfrihet att hitta lämplig lösning, särskilt om förutsättningar kan förändras innan målet hinner uppfyllas.

Kartlagda processer är centrala men långt ifrån heltäckande

De processer som kartlagts och beskrivs i detta memo är långt ifrån alla processer och verksamheter som bidrar till alliansens förmågeutveckling.⁴⁴ I denna studie bedöms dock att dessa är de mest centrala för alliansens samlade förmågeutveckling och att det är viktigt för Sverige och Försvarsmakten att förhålla sig till dem.

NWCC och WDA är relativt nya dokument och utvecklas fortfarande

NWCC och WDA är relativt nya dokument inom Nato vilket då också gäller för processerna att utarbeta dem. Det finns inte lika detaljerade beskrivningar publicerade av dessa processer som exempelvis för NDPP. I genomförd kartläggning har exempelvis inte någon formell process för att föra in förslag från WDA i NDPP identifierats. Det är därmed osäkert om NWCC och WDA ännu har funnit sin slutgiltiga form. Vidare genomför Nato för närvarande stora förändringar mot bakgrund av omvärldsutvecklingen. Detta kan dels innebära att förmågeutvecklingsprocesserna fortsätter utvecklas, dels att de ännu inte hunnit få fullt genomslag i exempelvis de förmågemål som ges till nationer inom NDPP.

⁴⁴ Kartläggningen omfattar exempelvis inte alliansens forskning och teknologiutveckling, utveckling av doktriner och standarder eller utbildning och övning.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Den kartläggning samt de observationer och reflektioner som lyfts i detta memo kan därmed behövas ses över om några år.

ACT är beroende av stöd och deltagande från andra aktörer

I genomförda intervjuer har respondenterna pekat på att ACT behöver stöd av andra aktörer för att driva förmågeutvecklingen. I genomförd kartläggning har sådant deltagande identifierats från såväl andra aktörer inom Nato som från medlemsländer och externa aktörer som Nato-anknutna *Centres of Excellence* och EU.

Generellt har dock ACT som driver förmågeutvecklingen inte möjlighet att beordra dessa att genomföra verksamhet. Istället synes grundprincipen vara att ACT föreslår verksamhet och bistår med kunskap, medan respektive aktör normalt själv beslutar om verksamhetens genomförande.

Detta innebär att en viktig fråga är i vilken utsträckning Sverige och svenska myndigheter ska låta alliansens behov av utvecklingsverksamhet för framförallt WDA styra nationell utvecklingsverksamhet. Vidare kan det vara viktigt att överväga hur den nationella balansen mellan deltagande i alliansens förmågeutveckling, EU:s motsvarigheter och exempelvis bilaterala samarbete bör utvecklas.

Var, hur och när vill Sverige bidra?

En central fråga från genomförd delstudie är när, var och hur Sverige vill bidra till och påverka Natos förmågeutveckling. Avsikten är att återkomma till denna fråga i kommande delar av arbetspaketet.

Aktörer eller processer för domän/stridskraftsvis förmågeutveckling har inte identifierats

I genomfört arbete har vare sig aktörer eller processer med ansvar för respektive domäns förmågeutveckling identifierats. De så kallade *Component Commands (Land Command, Maritime Command och Air Command)* i den operativa ledningsorganisation ACO, har så vitt studien kunnat utröna inte något formellt ansvar för långsiktig förmågeutveckling inom egen domän, även om de kan bidra med sina kompetenser. En hypotes är att förmågeutveckling inom domäner (motsvarande) möjligen i större utsträckning sker nationellt eller i mindre konstellationer av nationer snarare än gemensamt inom alliansen. Denna fråga återkommer i fortsatt arbete, då exempelvis svenska försvarsgrenars och huvudstudiers roll relativt Natos förmågeutveckling kan behöva diskuteras.

Reflektioner om koncept

Viktigare koncept kan fastställas på högsta nivå inom Nato (NAC). De övergripande koncepten kan påverka utformningen av de allierades stridskrafter, de behöver därför ligga fast under längre tid. Koncepten syftar bland annat till att driva utveckling framåt, det kan därmed fortfarande finnas osäkerheter kvar och alla detaljer behöver inte vara utredda då koncepten fastställs. Vidare är det en fördel om det finns handlingsfrihet att i fortsatt arbete konkretisera och justera detaljer utan att konceptet som sådant behöver tas upp till förnyat beslut. Samtidigt innebär det att det krävs konkretiseringar och vidareutveckling innan koncepten kan implementeras i förmåga.

Det koncept som detta memo i första hand fokuserar på är NWCC, det finns dock många andra koncept såsom koncept för multidomänoperationer (MDO) och integrerat luft- och robotförsvar (eng. *Integrated Air and Missile Defence, IAMD*). Förenklats kan sägas att NWCC är övergripande och att övriga rymms inom NWCC. Samtidigt kan konstateras att IAMD-konceptet första gången fastställdes flera decennier före NWCC och att MDO-konceptet till stor del påverkats av motsvarande koncept som tagits fram i enskilda nationer innan NWCC fastställdes. Vidare kan konstateras att koncepten till del kan vara överlappande, exempelvis ingår bekämpning som viktig del i både MDO och IAMD samtidigt som det är ett eget koncept. Sammanfattningsvis kan sägas att det inte synes vara någon väldigt tydlig och strikt hierarki för koncepten, men att det säkerställs att de hänger ihop och inte motverkar varandra.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Enskilda länders förmågeutveckling kan "ligga före" Natos

Nato har 32 medlemsstater, dock kan konstateras att USA på flera sätt har en särställning. Inom flera områden, inkluderande viss förmågeutveckling, har USA själv större förmåga eller kapacitet än övriga alliansländer tillsammans. Detta innebär att USA:s förmågeutveckling i många avseenden kan ligga före övriga alliansländer och den förmågeutveckling som är fastställd av Nato som organisation. Då Natos förmågeutveckling behöver ta hänsyn till alla medlemsländers förutsättningar kommer den ofta att ligga efter eller gå långsammare än i exempelvis USA.

För Sverige kan en viktig fråga därmed vara hur vi vill förhålla oss, inte bara till Natos förmågeutveckling, utan även till att samarbeta i andra fora eller med enskilda eller konstellationer av länder.

Gemensamfinansierade förmågor

Förutom de förmågor som enskilda nationer bidrar med till alliansen finns även gemensamt finansierade förmågor (eng. *Common Funded Capabilities*). De fungerar som limmet mellan allierade förmågor och finansieras av Natos gemensamma fonder. Bland annat omfattas verksamhet inom gemensam ledning och informationssystem, vissa specifika resurser som stridslednings- och luftbevakningsflygplanet AWACS samt viss infrastruktur. ACT leder avseende flera av dessa förmågor arbetet från kravställning till leverans.⁴⁵

⁴⁵ Jämför *Common Funded Capability Delivery*, Nato.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

6 Fortsatt arbete

Nästa steg av ”Analys av förmågeutvecklingsprocesser som Nato-allierad” (jämför beskrivning av arbetspaketet i kapitel 1), som är beställt av Försvarsmakten, kommer att fokusera på svenska förmågeutvecklingsprocesser. Under detta steg dokumenteras även process och erfarenheter från Försvarsbeslutet 2024 samt svenskt deltagande i NDPP 2022 till 2026. Vidare planeras en resa till annat Natoland i syfte att samla in information om hur de förhåller sig till Natos förmågeutvecklingsprocesser, inte minst hur de förmågemål som fås inom NDPP hanteras nationellt. Därefter ska arbetspaketets tredje steg inriktas på att analysera och diskutera hur svenska processer för förmågeutveckling kan hänga ihop med Natos processer.

Detta innebär att observationer och reflektioner från detta memo kommer att fortsätta analyseras i arbetspaketets kommande steg.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Referenser

- ACT 20 years as NATO's military leader for change*, Nato ACT, 2023, <https://www.act.nato.int/wp-content/uploads/2023/06/NATO-booklet-2023-LR.pdf>, nedladdad 2025-03-14.
- Acting Today to Shape Tomorrow: A Proactive Approach to Building NATO's Advantage*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/article/shaping-proactive-approach-building-nato-advantage/>, nedladdad 2024-09-29.
- Advancing NATO's Defence: Insights from the Future Force Study Virtual Conference*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/article/advancing-nato-defence-insights-from-the-ffs/>, nedladdad 2025-06-11.
- Allied Command Operations (ACO)*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52091.htm, nedladdad 2025-05-23.
- Allied Command Transformation*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52092.htm, nedladdad 2025-05-23.
- Allied Command Transformation Strategic Foresight Work*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/activities/allied-command-transformation-strategic-foresight-work/>, nedladdad 2025-06-11.
- Allied Joint Doctrine Development*, Allied Administrative Publication-47, Nato standard, Nato.
- Alliance Warfare Development Conference*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/activities/alliance-warfare-development-conference/>, nedladdad 2025-04-10.
- Conference of National Armaments Directors (CNAD)*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49160.htm, nedladdad 2025-06-05.
- Common Funded Capability Delivery*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/common-funded-capability-delivery/>, nedladdad 2025-06-05.
- Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA)*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_216199.htm, nedladdad 2025-06-05.
- Diskussionsunderlag - NDPP och svenska processer*, Henningsson, J, Brodin, F, FOI memo 8167, 2023-04-19.
- Education and Training*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49206.htm, nedladdad 2025-06-05.
- European Defence Agency (EDA)*, European Union, https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-defence-agency-eda_en, nedladdad 2025-10-10.
- FRAMEWORK FOR FUTURE ALLIANCE OPERATIONS*, Nato ACT, 2018, https://www.act.nato.int/wp-content/uploads/2023/06/180514_ffao18-txt.pdf, nedladdad 2025-06-05.
- Global Strategic Trends: Out to 2055*, Ministry of Defence UK, 2024, <https://www.gov.uk/government/publications/global-strategic-trends-out-to-2055>, nedladdad 2025-10-10.
- Joint Analysis, Training and Education Centre*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/jatec/>, nedladdad 2025-09-29.
- Joint Centres*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/about/joint-centres/>, nedladdad 2025-05-22.
- Joint Warfare Centre - NATO's Training Focal Point for Full-Spectrum Joint Operational- and Strategic-Level Warfare*, Nato JWC, 2022.
- Military Committee*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49633.htm, nedladdad 2025-04-14.
- NATO-ACCREDITED CENTRES OF EXCELLENCE 2025 CATALOGUE*, NATO ACT, December 2024.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

- NATO Communications and Information Agency (NCI Agency)*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69332.htm, nedladdad 2025-06-05.
- NATO – Defence Investment Portal*, Nato, <https://diweb.hq.nato.int/Pages/Default.aspx>, nedladdad 2025-08-15.
- NATO Defence Planning Process*, NATO, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49202.htm, nedladdad 2025-05-24.
- NATO Defence Planning Process*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/our-work/network-community/nato-defence-planning-process/>, nedladdad 2025-05-20.
- NATO Science and Technology Organization (STO)*, Nato STO, <https://www.sto.nato.int/>, nedladdad 2025-04-29.
- NATO Standardization Office*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_124879.htm, nedladdad 2025-06-05.
- NATO’s Joint Force Training Centre: Forging Operational Excellence*, Nato ACT, 2024-01-12.
- NATO’s Multi-Corps Land Component Command became operational at Mikkeli*, Finnish Government, <https://valtioneuvosto.fi/en/-/1950813/nato-s-multi-corps-land-component-command-became-operational-at-mikkeli>, nedladdad 2025-09-29.
- NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT <https://www.act.nato.int/our-work/nato-warfighting-capstone-concept/>, nedladdad 2025-05-20.
- NATO Warfighting Capstone Concept*, Nato ACT, 2021 (publicerad utskrivbar version av NWCC).
- North Atlantic Council (NAC)*, Nato, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49763.htm, nedladdad 2025-05-22.
- Reserapport från möte med NATO ACT med fokus på NWCC, WDA och NDPP*, Tjernberg, M, Welsh, J, FOI-memo 9098, December 2025.
- Science and Technology Trends 2025-2045, Volume 1*, Nato STO, 2025.
- STRATEGIC FORESIGHT ANALYSIS 2023*, Nato ACT, 2024, https://www.act.nato.int/wp-content/uploads/2024/05/SFA2023_rev2.pdf, nedladdad 2025-09-01.
- The Alliance’s Warfare Development Agenda: Achieving a 20-year Transformation*, NATO ACT, March 29 2022, <https://www.act.nato.int/article/the-alliances-warfare-development-agenda-achieving-a-20-year-transformation/>, nedladdad 2025-05-21.
- The Beginners’ Guide to the NATO Defence Planning Process (NDPP)*, Nato, 2023.
- The Command*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/about/the-command/>, nedladdad 2025-04-14.
- The Warfare Development Agenda*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/warfare-development-agenda/>, nedladdad 2025-04-08.
- Two Strategic Commands Guide NATO’s Military Instrument of Power*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/article/two-strategic-commands-guide-natos-miop/>, nedladdad 2025-04-14.
- Understanding the roles of Bilateral Strategic Commands in NATO Operations*, Nato ACT, <https://www.act.nato.int/article/understanding-bi-sc-in-nato/>, nedladdad 2025-04-10.
- WELCOME TO NATO JOINT ANALYSIS & LESSONS LEARNED CENTRE NATO’s Lead Agent for Lessons Learned*, Nato JALLC, <https://www.jallc.nato.int/>, nedladdad 2025-05-22.
- WELCOME TO THE JOINT FORCE TRAINING CENTRE Transformation Through Training*, Nato JFTC, <https://www.jftc.nato.int/>, nedladdad 2025-05-22.
- WELCOME TO THE JOINT WARFARE CENTRE Stavanger, Norway*, Nato JWC, <https://www.jwc.nato.int/>, nedladdad 2025-05-22.
- Why NATO’s Defence Planning Process will transform the Alliance for decades to come*, Lapsley A, Vandier, P, Atlantic Council, March 31, 2025.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Bilaga 1 Förkortningar och begrepp

ACO	<i>Allied Command Operations</i> – ACO planerar och leder operationer inom alliansen. ACO är en av Natos två högsta militära staber (se även ACT nedan).
ACT	<i>Allied Command Transformation</i> – ACT ansvarar för förmågeutveckling inom alliansen. ACT är en av Natos två högsta militära staber (se även ACO ovan).
AIRCOM	<i>Allied Air Command</i> - stab under ACO som planerar och leder operationer i luftdomänen.
AWDC	<i>Alliance Warfare Development Conference</i> – årlig konferens i vilket höga representanter för Natos och medlemsländernas förmågeutveckling samverkar och dialogiserar om förmågeutveckling.
CC	<i>Capability Code</i> – kan förenklat ses som ett systematiskt sätt benämna förband och system.
CCG	<i>Capability Coordination Groups</i> - ny skärning, i stort militära domäner, som avses tillföras för de paneler inom vilka en stor del av STO:s arbete bedrivs.
CMRE	<i>Centre for Maritime Research and Experimentation</i> – CMRE organiserar och bedriver forskning och teknisk utveckling, med fokus på det maritima området.
CNAD	<i>Conference of National Armament Directors</i> – forum i vilket medlemsländernas ansvariga för materieförsörjning möts.
COE	<i>Centre(s) of Excellence</i> – Natocertifierade organisationer som bland annat har kompetens och normalt bidrar till alliansens förmågeutveckling inom ett utpekat område. COE finansieras och leds av frivilliga sponsrande nationer.
CSO	<i>Collaboration Support Office</i> – stödjer forskningssamarbete inom alliansen.
CT	<i>Capability Target</i> – förmågemål som delas ut till länder inom NDPP.
CS	<i>Capability Statement</i> – kan förenklat ses som delförmågor eller egenskaper hos ett förband eller system.
DDA	<i>Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area</i> – Natos övergripande försvarskoncept.
DIANA	<i>Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic</i> – organisation inom alliansen som syftar till att snabbare utveckla innovationer.
EDT	<i>Emerging Disruptive Technologies</i> – framväxande disruptiva teknologier.
FLE	<i>Force Lethality Enhancement</i> – Nato-initiativ från 2025 i syfte att effektivisera och påskynda förmågeutveckling.
FFS	<i>Future Force Study</i> - Natostudie av hur stridskrafter och förband bör utvecklas förband på längre sikt.
FOE	<i>Future Operating Environment</i> – Natoanalys av hur operationsmiljön kan utvecklas på längre sikt.
HQ SACT	<i>Headquarter Supreme Allied Commander Transformation</i> – ACT stab.
IAMD	<i>Integrated Air and Missile Defence</i> – integrerat luft- och robotförsvar, ett av de områden som är prioriterade för såväl Natos som svensk förmågeutveckling.
JALLC	<i>Joint Analysis and Lessons Learned Centre</i> – centra under ACT som leder och genomför erfarenhetshantering.
JATEC	<i>Joint Analysis, Training and Education Centre</i> – ingår i ACT och är ett analys-, tränings- och utbildningscentra som bland annat stödjer Ukraina genom att dra nytta av erfarenheter från Ukrainas försvarskrig.
JFC	<i>Joint Force Command</i> – stab som på operativ nivå planerar och leder operationer. Under ACO finns tre JFC, varav det i Norfolk USA i huvudsak ansvarar för bland annat Norden, medan JFC i Brunssums, Nederländerna bland annat hanterar Baltikum och det i Neapel i huvudsak hanterar södra Europa.

Titel	Memo nummer
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato	FOI Memo 9142
JFTC	<i>Joint Force Training Centre</i> – centra under ACT som fokuserar på utbildning och övning på operativ nivå.
JWC	<i>Joint Warfare Centre</i> – centra under ACT som fokuserar på utveckling av operativ krigföring och träning.
LANDCOM	<i>Allied Land Command</i> – stab under ACO som planerar och leder operationer i markdomänen.
LoD	<i>Lines of Delivery</i> eller <i>Lines of Development</i> – delområden inom WDA där vidareutveckling på väg mot leveranser sker.
LTMSS	<i>Long Term Military Strategic Shaping</i> – del i implementeringen av NWCC inriktad på att bidra till att långsiktigt forma bland annat operationsmiljön.
MARCOM	<i>Allied Maritime Command</i> – stab under ACO som planerar och leder operationer i sjödomänen.
MDO	<i>Multi Domain Operations</i> (sv. Multidomänoperation) - koncept för hur operationer bör samordnas mellan flera domäner.
NAC	<i>North Atlantic Council</i> – Natos högsta beslutande organ inom vilket medlemsländernas statschefer kan träffas.
NCIA	<i>NATO Communication and Information Agency</i> – organisation inom alliansen som på uppdrag utvecklar bland annat informationssystem.
NDPP	<i>NATO Defence Planning Process</i> – process inom vilken alliansländernas förmågeutveckling harmoniseras och förmågemål fastställs för respektive land.
NIAG	<i>NATO Industrial Advisory Group</i> – är ett organ av industriledare som ger råd till alliansen i försvarsindustriella frågor.
NSO	<i>NATO Standardization Organization</i> – leder standardiseringsverksamhet inom alliansen.
NWCC	<i>NATO Warfighting Capstone Concept</i> – övergripande koncept som beskrivs som alliansens ledstjärna eller vision för sin utveckling.
MC	<i>Military Committee</i> – kommitté inom Nato som under NAC hanterar en stor del av de frågor som avser or om militärt försvar.
PerP	Perspektivstudie – Försvarsmaktens övergripande studie för hur myndigheten bör utvecklas på lång sikt. Även om PerP studerar vad som är önskvärt på längre sikt är syftet att ge underlag för närtida beslut (i huvudsak de närmaste 5 åren).
OCS	<i>Office of Chief Scientist</i> – del inom STO.
SACEUR	<i>Supreme Allied Commander Europe</i> – chef för ACO.
SACT	<i>Supreme Allied Commander Transformation</i> – chef för ACT.
SHAPE	<i>Supreme Headquarters Allied Powers Europe</i> – ACO:s strategiska stab.
SFA	<i>Strategic Foresight Analysis</i> – Natoanalys av hur omvärldsfaktorer som påverkar militär verksamhet kan förändras på lång sikt.
STANAG	<i>Standardisation Agreement</i> – standardiseringsavtal inom alliansen.
STB	<i>Science & Technology Board</i> – styrande del inom STO.
StFI	Stöd till förmågeutveckling – FOI-projektet där detta arbetspaket ingår.
STO	<i>Science and Technology Organization</i> – organisation inom Nato som bedriver och samordnar forskning och teknologi.
WDA	<i>NATO Warfare Development Agenda</i> – WDA kan ses en färdplan (eng. <i>Roadmap</i>) för att genomföra NWCC. WDA är mer detaljerad och konkretiserad än NWCC.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Bilaga 2 STO:s paneler och grupper

I texten nedan beskrivs kortfattat de huvudsakliga inriktningarna för STO:s paneler och grupper.⁴⁶

AVT – Applied Vehicle Technology Panel

AVT-panelen arbetar för att förbättra fordons prestanda, pålitlighet, prisvärdhet och säkerhet genom teknologiska framsteg. Detta inkluderar plattformar samt kraft- och framdrivningsteknologier för fordon inom alla domäner — mark, sjö, luft och rymd—inklusive både befintliga och framtida system.

HFM – Human Factors and Medicine Panel

HFM-panelen ger vetenskapligt stöd för att optimera mänsklig hälsa, skydd, välbefinnande och prestation i operativa miljöer.

IST – Information Systems Technology Panel

IST-panelen främjar utveckling och utbyte av tekniker och teknologier för att förbättra C3I-system, samt för att tillhandahålla aktuell, prisvärd, pålitlig, säker och relevant information.

SAS – System Analysis and Studies Panel

SAS-panelen genomför studier och analyser för att förbättra beslutsfattandet i frågor som rör strategi, förmågeutveckling och operationer inom Nato, Nato-länder och partnerländer. Panelens fokus omfattar effektiv användning av framväxande teknologier, innovativa organisationsstrukturer och nya operativa koncept.

SCI – Systems Concepts and Integration Panel

SCI-panelen främjar kunskap inom avancerade systemkoncept, integration och teknologier. Panelens verksamhetsområde omfattar integrerade försvarssystem, inklusive luft-, mark-, sjö- och rymdsystem (både bemannade och obemannade), samt integration av beväpning och motmedel.

SET – Sensing Technology Panel

SET-panelen underlättar samarbete och informationsutbyte mellan Natoländer i området sensor-teknologier för försvars- och säkerhetsändamål.

TSI - Technology and Science Incubator Panel

TSI-panelen främjar forskningssamarbete och underlättar informationsutbyte. Genom att betona agilitet, tvärvetenskapliga ansatser och inkubation av framväxande områden som inte täcks på annat håll i STO, säkerställer STO att alliansen förblir i framkant av teknologisk innovation och anpassning i en snabbt föränderlig miljö.

NMSG – NATO Modelling & Simulation Group

NMSG:s kärnuppdrag är att främja samarbete för att optimera den praktiska tillämpningen av modellering och simulering (M&S) till stöd för försvarsoperationer.

⁴⁶ Texten utgår från hur dessa paneler och gruppen beskrivs på sidor under STO hemsida <https://www.sto.nato.int/homepage>.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Bilaga 3 Centres of Excellence

Natos kompetenscentrum (eng. *Centre of Excellence*, COE) är nationellt eller multinationellt finansierade institutioner som är ackrediterade av Nato. De utbildar chefer och specialister från Natos medlems- och partnerländer, hjälper till med doktrinutveckling, identifierar erfarenheter, förbättrar interoperabilitet och förmåga samt testar och validerar koncept genom experiment.⁴⁷

Nato har för närvarande 30 stycken COE, vilka återfinns i tabellen nedan. Sverige deltar i tre stycken COE: *Cooperative Cyber Defence* (CCD), *Counter Improvised Explosive Devices* (CIED) samt *Strategic Communications* (STRATCOM).

Centre of Excellence (COE)	Framework Nation	Svenskt deltagande
Air Operations (AO)	Frankrike	
Climate Change and Security (CCASCOE)	Kanada	
Cold Weather Operations (CWO)	Norge	
Combined Joint Operations from the Sea (CJOS)	USA	
Command and Control (C2 COE)	Nederländerna	
Confined and Shallow Waters (Operations In) (CSW)	Tyskland	
Cooperative Cyber Defence (CCD)	Estland	JA
Civil-Military Cooperation (CCOE)	Nederländerna	
Counter Improvised Explosive Devices (C-IED)	Spanien	JA
Counter-Intelligence (CI)	Polen	
Crisis Management and Disaster Response (CMDR)	Bulgarien	
Defence Against Terrorism (DAT)	Turkiet	
Energy Security (ENSEC)	Litauen	
Explosive Ordnance Disposal (EOD)	Slovakien	
Human Intelligence (HUMINT)	Rumänien	
Integrated Air and Missile Defence (NATO IAMD)	Grekland	
Joint Air Power Competence Centre (JAPCC)	Tyskland	
Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence (JCBRN Defence)	Tjeckien	
Maritime Geospatial, Meteorological & Oceanographic (MGEOMETOC)	Portugal	
Maritime Security (MARSEC)	Turkiet	
Military Engineering (MILENG)	Tyskland	
Military Medicine (MILMED)	Ungern	
Military Police (MP)	Polen	
Modelling & Simulation (M&S)	Italien	
Mountain Warfare (MW)	Slovenien	
Naval Mine Warfare (NMW)	Belgien	
Security Force Assistance (SFA)	Italien	
Space	Frankrike	
Stability Policing COE (SP)	Italien	
Strategic Communications (STRATCOM)	Lettland	JA

⁴⁷ Jämför *NATO-ACCREDITED CENTRES OF EXCELLENCE 2025 CATALOGUE*, NATO ACT, December 2024.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

Bilaga 4 NATO Defence Planning Process (NDPP)

NDPP är den process inom vilken alliansens huvudsakliga förmågebehov fastställs, samt enskilda länder får förmågemål (eng. *Capability Targets*, CT). NDPP innehåller fem steg vilka genomförs under en fyraårscykel (se bild 10).⁴⁸ NDPP:s fem steg är:

Step 1. *Establish Political Guidance*. De viktigaste resultaten från steget är dokumentet *Political Guidance* (PG), som ger de övergripande politiska inriktningarna. PG kompletteras med *Military Committee's Supplementary Guidance* (MCSG) och *Bilateral Strategic Commanders (Bi-SC) Guiding Principles & Planning Assumptions* (GPPA). Detta steg leds av Natos internationella stab (IS). PG fastställs av NAC, vilket innebär att de behöver accepteras av alliansens alla medlemsländer.

Step 2. *Determine Requirements*. Produkter från steget är främst: *Minimum Capability Requirement* (MCR), det vill säga en uppräknning av Natos sammantagna behov av förmåga. Vidare genomförs analyser av *Capability shortfalls* och *Capabilities to be Maintained*. *Longer Term Aspects* är en bilaga till MCR som ger råd för långsiktig (>19 års sikt) utveckling. Detta steg drivs främst av ACT med stöd av ACO. I detta steg tas även en katalog med så kallade *Capability Codes* (CC) och *Capability Statements* (CS) fram. CC och CS beskrivs kortfattat på kommande sida.

Step 3. *Apportion Requirements and Set Targets*. Produkter från steget är främst: *Capability Targets* (CT), det vill säga mål för ett lands förmågeutveckling. Detta refererar i sin tur till CC ur den katalog som tagits fram under föregående steg. Efter dialog mellan länder fastställs CT av NAC. Första halvan av detta steg drivs av ACT, medan den andra halvan leds av IS.

Step 4. *Facilitate Implementation*. Detta är en verksamhet som löper över tid snarare än ett avgränsat steg i processen. Syftet är främst att stödja de Natoländer som har behov av detta för att kunna implementera sina förmågemål. Detta steg leds av IS.

Step 5. *Review Results*. Detta sker vartannat år och syftar till att följa upp de resultat de enskilda länderna nått i förhållande till sina förmågemål, samt analysera vad det innebär för denna sammantagna måluppfyllnaden i förhållande till alliansens samlade behov. Produkter från steget är främst: *Defence Planning Capability Survey* (DPCS), det vill säga hur ett enskilt land uppfyller sina mål, och *Defence Planning Capability Review* (DPCR), det vill säga analysen av hur alliansen som helhet svarar mot sitt förmågebehov. Arbetet leds i huvudsak av IS och innefattar omfattande informationsinhämtning från medlemsländerna.

Capability Targets (CT), Capability Codes (CC) och Capability Statements (CS)

Ett av de sätt som åtgärder från WDA kan drivas fram mot genomförande är att de införs i förmågemål som ges till nationer inom ramen för NDPP. Då alliansen består av många länder med delvis olika tradition för förmågeutveckling är det viktigt att ha ett gemensamt ”språk”. CT, CC och CS som används inom NDPP kan ses som ett sådant gemensamt språk.

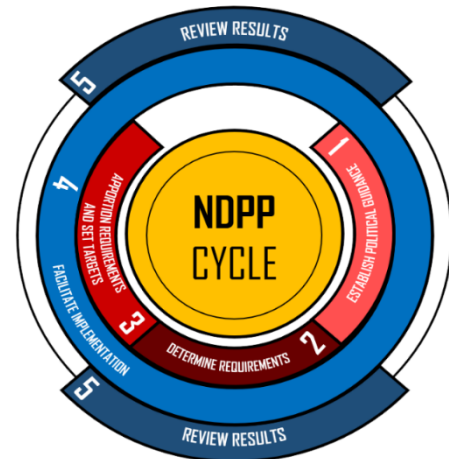

Bild 10: NDPP drivs i en fyraårs-cykel i en process med fem steg.

⁴⁸ Jämför *Diskussionsunderlag - NDPP och svenska processer*, Henningsson, J och Brolin, F, FOI Memo 8167 samt *NATO Defence Planning Process*, NATO och *NATO Defence Planning Process*, Nato ACT.

Titel
Kartläggning förmågeutvecklingsprocesser i Nato

Memo nummer
FOI Memo 9142

- Förmågemål (*eng. Capability Targets, CT*) ges till en enskild nation inom ramen för NDPP. CT kan innehålla såväl vilka förband och system (CC) landet ska bidra med samt hur deras egenskaper inkluderande hur detta ska utvecklas under den tidperiod NDPP fokuserar på (normalt upp till 19 år framåt i tiden).
- *Eng. Capability Codes, CC*, är ett sätt att systematiskt benämna i första hand förband och system. CC avser ofta förbandstyper (liknande FM begrepp typförband), men det kan även avse system som typer av fartyg eller flygplan alternativt en särskild delfunktion eller förmåga som klargöring på en flygbas. CC inkluderar vilka Nato-standarder (STANAG) som omfattas.
- *Eng. Capability Statement, CS*, kan förenklat ses som delförmågor eller egenskaper hos ett förband eller system. CS kan inkludera vad den består av, funktionskrav samt funktioner och resultat som ska uppnås. Exempel skulle kunna var att förbandet kan utbyta information enligt ett visst koncept eller standard, att förbandet kan ingå i ett visst koncept som IAMD eller att det är utformat för att kunna verka i subarktisk miljö.

På samma sätt som ett CC normalt innehåller flera CS kan även flera CC innehålla samma CS.